

MEDIAS FRAMSTÄLLNING AV KVINNORS DEPRESSION

EN KRITISK DISKURSANALYS UR
ETT GENUSPERSPEKTIV

HANNAH OLSSON
LOUISE PERSSON

MEDIAS FRAMSTÄLLNING AV KVINNORS DEPRESSION

EN KRITISK DISKURSANALYS UR ETT GENUSPERSPEKTIV

HANNAH OLSSON
LOUISE PERSSON

Olsson, H & Persson, L. Medias framställning av kvinnors depression. En kritisk diskursanalys ur ett genusperspektiv. *Examensarbete i socialt arbete 15 högskolepoäng*. Malmö universitet: Fakulteten för hälsa och samhälle, institutionen för socialt arbete, 2020.

Syftet med denna studie är att studera medias framställning av kvinnors depression samt undersöka vilka konsekvenser detta eventuellt kan medföra ur ett genusperspektiv. Vårt urval består av gruppen kvinnor med ett särskilt fokus på hur media konstruerar bilden av den deprimerade kvinnan och hur de beskriver deras depression. Studien utgår utifrån kritisk diskursanalys. Det empiriska materialet utgörs av nyhetsartiklar av de två kvällstidningarna Aftonbladet och Expressen samt dagstidningen Svenska Dagbladet. Studien avgränsar sig till artiklar mellan åren 2013–2020. För analys av studiens empiriska material används Norman Faircloughs tredimensionella modell. Först använder vi oss av textanalys och diskursiv praktik för att studera empiriskt material och därigenom identifiera medias framställning av kvinnors depression. Sedan använder vi oss av social praktik för att undersöka vidare vilka eventuella konsekvenser medias framställning kan medföra. Vi har använt oss av tidigare forskning som belyser ökad medialisering, genus och depression samt media i förhållande till genus. Studiens teoretiska ramverk utgörs av genusteori och socialkonstruktivism. Media skapar och upprätthåller diskurser om kvinnors depression. Gruppen kvinnor framställs som en högriskgrupp för sjukdomen depression vilket medför ett individualiserat hälsoansvar. Överrepresentationen av kvinnor i medias diskurser om depression som av kvinnlig symtomatologi förklaras genom socialkonstruktivism och genusteori. Dess konsekvenser innebär dels ett fortsatt förtryck på grund av medias skapande och upprätthållande av diskurser. Men även en överdiagnostisering av kvinnors depression vilket resulterar i att mäns emotionella besvär förbises. Medias diskursiva makt har en stark påverkan på människors sociala förhållanden och världsuppfattningar. Medias bild av den deprimerade kvinnan upprätthåller maktstrukturer och könsnormer, vilket påverkar det kliniska arbetet.

Nyckelord: depression, genus, genusteori, kritisk diskursanalys, kvinnor, media, socialkonstruktivism

MEDIA'S DEPICTION OF WOMEN'S DEPRESSION

A CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS FROM A GENDER PERSPECTIVE

**HANNAH OLSSON
LOUISE PERSSON**

Olsson, H & Persson, L. Media's depiction of women's depression. A critical discourse analysis from a gender perspective. *Degree project in social work 15 högskolepoäng*. Malmö University: Faculty of Health and Society, Department of social work, 2020.

The purpose of this study is to examine media's depiction of women's depression, and what consequences this may possibly have from a gender perspective. This study has a certain focus that consists of the group women and on how media constructs and describes the image of the depressed woman. The study is based on the critical discourse analysis. Our empirical material consists of news articles by the two Swedish evening newspapers Aftonbladet and Expressen, and the newspaper Svenska Dagbladet. The study is limited to articles between the period 2013-2020. Norman Fairclough's three-dimensional model is used for analysis of the study's empirical material. At first, we used textual analysis and discursive practice to study our empirical material. Thereby we identified media's depiction of women's depression. Then we used the third dimension, social practice, to further examine what consequences media's depiction possibly may have. We used previous research regarding the increased mediatization, gender and depression as well as media in relation to gender. The theoretical framework of the study consists of gender theory and social constructivism. Our study shows that media creates and maintains discourses on women's depression. Women are depicted by media as a high-risk group concerning the disease depression. Media's depiction of women's depression results in an individualized health responsibility. The over-representation of women in media's discourses on depression is described as female symptomatology, which is explained through social constructivism and gender theory. Media's production and maintenance of discourses results in consequences as continued repression of women. It also results in an overdiagnosis of women's depression, which leads to men's emotional distress being overlooked. Media's power through discourses has a strong impact on people's social conditions and perceptions of the world. Media's depictions of the depressed women lead to maintenance of structures and gender norms, which also affects clinical work.

Keywords: critical discourse analysis, depression, gender, gender theory, media, social constructionism, women

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INTRODUKTION	1
Inledning och problemformulering.....	1
Syfte och frågeställningar	2
BAKGRUND OCH TIDIGARE FORSKNING.....	2
TEORI	7
Socialkonstruktivism	7
Genusteori	8
METOD	10
Tillvägagångssätt och urval	11
Datainsamling.....	11
Litteratursökning	12
Etiska överväganden.....	13
Kritisk diskursanalys som dataanalys	14
Datamaterial	17
RESULTATDISKUSSION	17
Tidningarnas framställning	18
Medias framställning och konsekvenser	32
Sammanfattning av diskussion.....	34
METODDISKUSSION.....	35
SLUTSATS	36
REFERENSER	
BILAGA.....	

INTRODUKTION

Inledning och problemformulering

Enligt Socialstyrelsens rapport om folkhälsans utveckling år 2019 är psykisk ohälsa ett fortsättningsvis stort folkhälsoproblem där det inte skett någon minskning för antalet suicid per 100 000 invånare (Socialstyrelsen 2019).

Mellan kvinnor, män och socioekonomiska grupper finns det en hälsoskillnad som är avsevärd. Å ena sidan anger fler män än kvinnor en god hälsa i allmänhet samt att färre män än kvinnor anger nedsatt psykiskt välbefinnande. Å andra sidan dör fler män i suicid. Det finns en ökning av andelen män och kvinnor med nedsatt psykiskt välbefinnande men däremot finns det inga signifikanta skillnader mellan till exempel olika utbildningsgrupper. Socialstyrelsen (2019) talar i sin rapport om livsvillkor, hur dessa skiljer sig mellan kvinnor, män och de socioekonomiska grupperna. De talar även om en åldersmässig skillnad. Livsvillkor skapar möjligheter till god hälsa genom förutsättningar för hälsosamma levnadsvanor. Män har generellt sett både högre sysselsättningsgrad och inkomst än kvinnor, vilket påverkar livsvillkoren.

EU-kommissionen uppger att psykisk ohälsa är den största folkhälsoutmaningen på grund av det stora insjuknandet och mängden dödsfall orsakade av psykisk ohälsa eller suicid (Socialstyrelsen 2019). Enligt World Health Organization är just depression den största sjukdomsorsakade anledningen till att människor inte fungerar så som anses normalt i samhället. Antalet människor i världen som lever med depression har ökat. Mellan åren 2005 och 2015 ökade antalet med 18,4% (World Health Organization 2017).

Statistik som förs över psykiskt välbefinnande görs för att mäta psykiska reaktioner av påfrestningar genom General Health Questionnaire. År 2018 var det återigen fler kvinnor än män avseende hela undersökningens åldersspann 16 – 84 år som hade nedsatt psykiskt välbefinnande (Statistiska Centralbyrån 2019). För just diagnosen depression är den mer vanligt förekommande bland kvinnor än män (World Health Organization 2017). Även Danielsson (2010) konstaterar hur kvinnor är överrepresenterade för depression, vilket gäller bland annat årstidsbunden depression. Trots detta är män överrepresenterade i suicidstatistiken. Det är också män som i mindre grad söker vård för besvär. Depressionens svårighetsgrad, lindrig eller svår, skiljer sig åt likväl som diagnosen också ser olika ut hos barn och vuxna. Depression som diagnos bedöms i olika grad utefter hur vardagen fungerar. Men kan även vara en depression orsakad av en händelse, årstid eller annan diagnos.

Vetenskaper som medicin, sociologi och psykiatri har konstruerat hierarkier och skillnader mellan kvinnor och män. Klassifikationer baserade på bland annat kön och klass ligger till grund för sociala hierarkier och in-/exkluderingar (Lykke 2009). Genusteorin har medfört betydande kunskap för psykosomatiska sjukdomar som förstås utifrån genusstrukturer eller system. Dessa strukturer kan dels skapa begränsande livsvillkor hos unga. Men också genom att dessa strukturer ställer krav på ung femininitet och genusnormer, vilka kan bidra till problematik hos kvinnor (Strömbäck 2014). Genusstrukturer belyser samhällets eller kulturernas normer som sätter ramar för hur vi *bör* leva, se ut och bete oss (Helman 2007). Det finns ett ökat behov av betydande studier om kön, ohälsa och medicin.

Mediers framställning av depression påverkar skapandet av samhälleliga och kulturella normer och värderingar (Bengs & Hammarström 2004). Kvinnor i media är oftast underrepresenterade i jämförelse med det manliga könet. I media finns det generellt sätt en könsstereotypisk framställning av kvinnan. Detta innebär att när kvinnor får ta plats i media är det oftast i en sexualiserad kontext (Collins 2010), eller i inslag om emotionella besvär. Mediers framställning av depression har oftast ett huvudsakligt fokus på och för kvinnan. Framställningen medför en betydande påverkan på medicinen, då även läkemedelsannonser för antidepressiva medel har kvinnan som sin målgrupp. Trots att betydligt fler kvinnor än män får diagnosen depression, och medierepresentationer av depression främsta fokus är på kvinnan, begår fler män än kvinnor självmord (Bengs & Hammarström 2004). Fastän vetskapen om att mäns depressioner oftast förblir oupptäckta, problematiseras sällan de olika könsrollernas påverkan för hur depression kan ta sig uttryck (Blennow 2004). Inte heller medias roll i skapandet av dessa. I media florerar förklaringsmodeller på olika medicinska tillstånd, där förvrängning av sanningen och bristande objektivitet inte tillhör det ovanliga. Det finns en problematik i att depression i media presenteras som av genetisk eller biologisk orsak, snarare än ett resultat av genusetiketter och könsporträtteringar. Dessa präglar inte enbart media, utan är något som även påverkar samhället i stort (Bengs & Hammarström 2004). Danielsson (2010) skriver om kvinnan som överrepresenterad för depression men samtidigt är det männen som är överrepresenterade i suicidstatistiken. Hur ser medias framställning av kvinnor med depression ut? Har detta koppling till genusstrukturer i samhället?

Syfte och frågeställningar

Vi vill genom denna kritiska diskursanalys undersöka hur media framställer kvinnors depression samt undersöka vilka konsekvenser detta eventuellt kan medföra. Framställs kvinnor med depression på ett specifikt vis? Kan sådant framställande innebära sociala konsekvenser i form av exempelvis upprätthållande av maktstrukturer? Därigenom vill vi kritiskt granska depression i förhållande till genus. Vi ämnar inte problematisera skillnader utan snarare uppmärksamma dessa genom vilka konsekvenser framställandet eventuellt kan få för kvinnor ur ett genusperspektiv.

Syftet är att studera medias framställning av kvinnors depression.

Frågeställningar för undersökningen

- Hur framställer media kvinnors depression?
- Vilka konsekvenser kan mediens framställande av depression skapa i förhållande till genusperspektivet?

BAKGRUND OCH TIDIGARE FORSKNING

I följande avsnitt redogör vi för tidigare forskning på området kvinnor, genus, depression och media. Inledningsvis ges beskrivning av diagnosen depression utifrån dels DSM och även ICD. Sedan presenterar vi vår valda forskning utifrån fyra teman; genus och kropp ur ett medicinskt perspektiv, genus och depression, tid och rum samt genus och media.

Vad är depression?

I Sverige används DSM för klinisk diagnostik eftersom denna diagnosmanual skapar möjligheter för mer korrekta bedömningar av den enskilda patienten. Däremot görs det i Sverige skillnad på att ställa diagnoser och att koda diagnoser. För att ställa diagnos används DSM men för registrering i hälsodataregister används World Health Organizations officiella klassifikationer som innebär att diagnoskoder rapporteras utifrån ICD och dess regelverk (Magnusson & Mareck, 2010; Socialstyrelsen, 2019).

Enligt DSM V definieras depression som följande. Vid egentlig depression sker en förändring av personens tillstånd. Exempelvis nedstämdhet, sömnsvårigheter, minskad glädje, obeslutsamhet eller obefogade skuld känslor. Sådana känslor kan förefalla naturliga som en reaktion på en händelse till exempel förlust, då finns det en förklaring till förändringar i tillståndet som liknar en egentlig depressionsepisod. Särskiljandet på vad som är egentlig depression eller exempelvis sorg kan vara den ihållande faktorn vid nedstämdhet snarare än att den dominerande affekten består av förlust och tomhet. Smärtan vid depression utmärks av så kallad själslig plåga. Den är mer omfattande i jämförelse med sorg vilket kan innebära episoder av humor (American Psychiatric Association 2014).

Det finns däremot flera diagnoskoder för depression beroende på om den är återkommande, vilken svårighetsgrad den har och psykosomatiska symtom. Vid diagnostisering ska det anges vilka dessa är. Depression kan exempelvis vara lindrig, med psykosomatiska symtom, specificeringar som årstidsbunden depression eller ångest. Det kan också vara i partiell eller fullständig remission. Det vill säga att symtom föreligger utan uppfyllda kriterier eller avsaknad av symtom alternativt sjukdomstecken (American Psychiatric Association 2014).

Genus och kropp ur ett medicinskt perspektiv

Trots kvinnors överrepresentation av diagnosen depression begår fler män än kvinnor självmord. Tidigare har dessa epidemiologiska skillnader förklarats genom hänvisning till biologin där olikhet hormonellt, genetiskt eller i hjärnstrukturen varit i fokus. Kvinnor har beskrivits som mer sårbara på grund av ett ökat behov av nära relationer, vilket resulterat i en ökad benägenhet att söka hjälp för psykiska besvär. Detta till skillnad från män som beskrivs söka styrka inom sig själva och lösa problem självmant. En socialkonstruktivistisk förklaringsmodell med ett genusperspektiv anses vara nödvändig för att finna förklaringar som inte går att finna i biologin. Skillnader bland könen i suicidstatistiken kontra diagnosen depression förklaras istället genom analys av kvinnligt och manligt som sociala konstruktioner i rådande samhällsstrukturer. Det finns en problematik i att normer och genusetiketter påverkar diagnostisering av psykisk sjukdom. Samhället skapar en bild av kvinnan som mer emotionell och sårbar vilket kan resultera i feldiagnostisering av psykisk sjukdom istället för upptäckt av bakomliggande somatisk sådan (Danielsson & Johansson 2004).

I en studie av Danielsson (2010) framkommer det att depression anses vara en sjukdom där kvinnor är en överrepresenterad grupp. Detta beror dels på diffusa symtom som kan grunda sig i somatiska sjukdomar, men även biverkningar av läkemedel. Något som kan resultera i en felaktig diagnostisering vilket beror till viss del på genus men kan också vara en klassfråga.

I en studie gjord av Danielsson och Johansson (2004) undersöktes hur 8 kvinnor och 10 män som besökt primärvården, fått diagnosen depression samt fått behandling i minimum 6 månader tidigare, uttryckte sina upplevelser kring detta. Detta analyserades sedan ur ett socialkonstruktivistiskt genusperspektiv. I studien framkom det att kvinnlighet utformas av ett språk där det känslomässiga är i fokus, vilket resulterar i att avvikelser emotionellt oftast uttrycks. Män har en tendens att istället tala om fysiska symtom som ett uttryck för sin depression. Kvinnors känslomässiga uttryck är betydligt större än mäns. Bland medelklassmän tar sig bristande välmående uttryck i tystnad, aggression eller missbruk. Män som tillhör arbetarklass hade däremot större tendens att visa sig sårbara. Vidare används somatiska sjukdomar såsom hjärt-och kärlsjukdomar mer flitigt av män då dessa för dem innefattar en högre status än psykiska åkommor. Detta till skillnad från kvinnor som uttrycker sina besvär mer diffust. Något som blir särskilt tydligt inom sjukvården då kvinnor behandlas annorlunda för hjärtbesvär i jämförelse med män. Med andra ord bidrar genusetiketter och normer till att uttryck för att depression skiljer sig åt bland män och kvinnor. Därför är det av vikt att professionella tar detta i beaktning när män söker hjälp för hjärtbesvär som kan vara psykiska åkommor, eller kvinnor vars emotionella uttryck kan grunda sig i somatisk sjukdom.

I studien av Danielsson (2010) beskrivs hur psykisk ohälsa å ena sidan kan medföra stigma som inte nödvändigtvis finns hos somatiska diagnoser såsom hjärt- och kärlsjukdomar. Å andra sidan saknas kunskap om hur integrering av biologiska, psykologiska och de sociokulturella faktorerna yttrar sig för sjukdomen depression. Vi måste alltså öka genusmedvetenheten då detta är en grundläggande faktor. Genom att omvärdera genusstrukturer både i samhället och det kliniska arbetet kan vi undvika konsekvenser som stärkt ohälsa, stigma och skuld hos kvinnor. Danielsson menar att vi också bör arbeta med att uppmuntra män till att visa sårbarhet och samtala om känslor. Med andra ord menar Danielsson att en flerdimensionell modell behövs. Detta för att synliggöra hur den sociala samverkan med biologiska faktorer påverkas av vår syn på genus till exempel vad som anses kvinnligt respektive manligt.

Genus och depression

Det alltmer ökade intresset för könsskillnader innebär en risk för essentialism. Med andra ord att skillnaderna mellan män och kvinnor anses opåverkbara. Något som kan uppenbaras när skillnader anses gälla alla män och kvinnor utan att väga in faktorer som sociokulturella förhållanden. Därmed riskerar olikheter baserade på ålder, social bakgrund och sexuell tillhörighet försvinna. Det blir också tydligt då skillnaderna antas giltiga oberoende av kultur och tid samt när ett alltför stort fokus hamnar på skillnader och inget sägs om likhetsfaktorer. Genusperspektivet belyser risker med att fokusera på skillnader mellan män och kvinnor, socialt likväl biologiskt. Skillnaderna för det biologiska könet och det sociala könet är omtalat men samspelet mellan dessa behöver också uppmärksamhet. Forskningen kan inte enbart titta på män eller kvinnor om det är genusforskning. Genusforskningen är full av möjligheter (Hammarström 2005).

Hammarström (2005) bland andra forskar om relationen mellan biologiska och flera andra förklaringsmodeller för depression. Till exempel vilka förklaringsmodeller som har störst genomslagskraft och vilka olika som används inom medicin respektive media. Men även bekönade konstruktioner av depression studeras. När det talas om kön kan en tvådelad biologisk kategorisering av

befolkningen kanske komma att vara tanken, det vill säga kvinnor och män. En biologisk kategorisering kan verka okonstlad i den form att de är biologiskt givna och naturliga till exempel att män och kvinnor har könsorgan, kromosomer och hormoner som skiljer sig åt. Däremot föds människor utan möjlighet att avgöra könstillhörighet, då blir andra kriterier istället centrala för att avgöra kön. Enligt Hammarström finns det olika förklaringsmodeller. Dels en med biologisk utgångspunkt vilken innebär att kroppen visar att män är genetiskt programmerade för dominans. Medan en annan har synvinkeln att kroppen är en social konstruktion som påverkas av sociala processer. Samspelet mellan kultur och biologi behövs lyftas, vilket genusbegreppet gör. Genus betyder det sociala könet och handlar om vad det innebär att vara kvinna eller man i samhället. Detta snarare än hur det tidigare använda ordet kön bara beskrev könsskillnader som biologiska eller sociokulturella. Vad som är manligt och kvinnligt och hur det skapas genom ideal, normer och förväntningar är det som genusforskning belyser. Det innebär också att särskilja på detta mellan olika samhällen eftersom faktorer som normer och ideal varierar beroende av tid och plats. Det innebär också att lyfta att dessa faktorer är föränderliga även inom ett och samma samhälle. Genusforskningen skapar således möjligheter att belysa samspel och skillnader i det biologiska likväl sociala könet, vilket är en av många anledningar till att dessa typer av studier behövs. Med andra ord kan inte samtliga skillnader mellan kvinnor och män anses vara naturliga (a.a 2005).

Magnusson och Mareck (2010) menar att mänskligt lidande inte kan förstås utan den sociokulturella omgivningen. Uttryck för depression varierar mellan tid, plats och sociala grupper. Symtom för depression kan variera i uttryck från kroppsliga till religiösa eller kulturella idéer. Psykiatriska diagnoser är med andra ord influerade av samhällets syn på anomalitet och normalitet, som i sin tur är påverkade av sociokulturella faktorer. Genus är något som även anses vara socialt konstruerat. Beroende på vad samhällets uppfattningar kring vad som anses vara manligt och kvinnligt, påverkar detta diagnostisering av psykisk sjukdom. Tidigare har depression och andra diagnoser såsom hysteri, borderline etcetera ansetts vara sjukdomar av kvinnlig karaktär. Därav riktar feministiska psykologer kritik mot psykiatriska diagnoser då de anses vara könade. Det finns alltså en svårighet att kunna diagnostisera på ett adekvat sätt, när diagnoserna i sig är påverkade av diverse sociokulturella faktorer.

Maria Strömbäck (2014) är en av de forskare som synliggör brister i det kliniska arbetet gällande bemötande och förhållningssätt gentemot unga kvinnor. Hon menar att tidig upptäckt av problem kan förhindra vidare utveckling av psykisk ohälsa. Samhällets syn på femininitet ställer krav på unga tjejer, något som inte bör bagatelliseras eftersom detta leder till en inre stress när kvinnor inte *passar in* i samhällets genusnormer. Strömbäck menar att ett interventionskoncept kan vara av värde för samverkan över professionsgränser. Dessa interventionsmodeller menar Strömbäck kan tas fram genom undersökningar av attityder, förväntningar och erfarenheter kring psykisk ohälsa både hos patienter och professionella. Det finns med andra ord ett behov av ett förbättrat synsätt av unga kvinnor för att undvika stigmatisering vilket kräver en ökad kompetens och förståelse genom förslagsvis interventionsmodeller.

Tid och rum

Social interaktion har ändrats över tid. Tidigare skedde interaktionen på en given plats i en given tid exempelvis i hemmet. I dagens samhälle behöver inte

interaktion nödvändigtvis ske i samma tid och rum på grund av större utbud av transport och kommunikationsmedel. En modernisering som innebär att tids och rumsaspekten vidgas, vilket är en del av en ökad globalisering. Vi kan lokalt påverkas av händelser och ting som sker globalt, vilket medför en påverkan på människors vardag, rutiner och interaktioner som ett resultat av en utökad medvetenhet. Den ökade medvetenheten har både för och nackdelar. Å ena sidan kan en ökad medvetenhet innebära en utökad gemenskap världen över, till exempel att människor samlas kring en kultur. Å andra sidan kan det innebära förödande konsekvenser att människor kan enas i en större kontext världen över, till exempel könsstereotyper, våldsbenägenhet, hatbrott etcetera (Kaspersen 2007). Moderniseringen av samhället har medfört betydande konsekvenser för människor. Det har skett en medialisering som medfört att människor känner ett personligt ansvar för lösningar och problem som media målar upp. Detta kan uppfattas som en diskursiv kamp. Medias makt över människors uppfattningar gällande rationalitet är problematiskt då media inte kan ställas till svars för dess konsekvenser. Människor blir överösta av nyheter och information från media vilka vi ska ta ställning till i takt med samhället blir mer moderniserat (Winther – Jørgensen & Phillips 2000).

Genus och media

Media har en betydande roll i skapandet och upprätthållandet av maktrelationer då detta till stor del sker diskursivt, men också materiellt. I media konstrueras sociala maktrelationer diskursivt, vars innehåll sedan har en betydande påverkan på samhället i stort. Genom att dra nytta av naturvetenskapernas sanningsanspråk framställer media en ideologisk kunskap gällande rådande förhållanden i samhället om vad som är sanning. Medias sätt att framstå som en aktör vars huvudsakliga uppgift är att förmedla en bild av verkligheten med allmänhetens bästa i beaktning, är något som medför konsekvenser. Trots invändningar gällande medias rationalitet, är påverkan på människor stor då media förmedlar sina sanningsanspråk på ett lättillgängligt sätt. Utfallet av olika samhällsgruppers levnadsvillkor är starkt beroende av medias diskursiva makt som har väsentlig påverkan på människors omdöme. Detta gör media särskilt komplext (Roosvall & Widerstedt 2015).

Medias framställning av kvinnor är som tidigare nämnt något som medför en påverkan på samhället. Människor besitter olika uppfattningar gällande könsroller, som dels går att finna i människors personliga erfarenheter och opinioner. Men också som en effekt av medias framställning av kön och dess påverkan på samhället i stort. Trots att vi i dagens samhälle har en ökad medvetenhet gällande vikten av källkritik, medför media en påverkan på människor som inte går att undkomma helt (Ross 2010). Könsstereotyper florerar fortfarande i media, där kvinnor och män blir representerade olika. Kvinnor representeras antingen i en sexualiserad kontext (Collins 2011) eller porträtteras som offer för olika livshändelser. Med andra ord representeras inte kvinnor i lika stor andel som män. När kvinnor väl representeras i nyhetsreportage är det oftast av negativ karaktär (a.a 2010).

Genom ett socialkonstruktivistiskt perspektiv kan förståelse nås för hur media påverkar medicinens framställning av ohälsa. Medias presentation av psykisk ohälsa skapar samhällets bild av hur sjukdomen tar sig uttryck och vilka som drabbas. Samhällets normer och värderingar skapas i förhållande till medierepresentationer av hälsa och ohälsa bland kvinnor och män. Kvinnor är

överrepresenterade i media gällande inslag om psykisk ohälsa och depression. Orsaken till kvinnors ohälsa förklaras genom interna faktorer och emotionell problematik, medan förklaringen av mäns ohälsa har sin grund i externa faktorer. Vidare finns en problematik i medias sätt att individualisera hälsoansvaret, särskilt för kvinnor. Problematiken av kvinnors överrepresentation blir även särskilt tydligt i läkemedelsannonser för antidepressiv medicin, där kvinnor oftast är målgruppen. Detta kan resultera i att män undermedicinernas för sin depression då sjukdomens symtomatologi blir av feminin karaktär (Bengs & Hammarström 2004). Med andra ord är medierepresentationen av hälsa och ohälsa ytterst problematisk då media skapar samhällets bild av exempelvis depression och hur den tar sig uttryck. Denna bild media delger samhället är oftast ej sanningsgedigen, vilket resulterar i en felaktig bild av psykisk ohälsa och depression. Detta genomsyrar även medicinen vilket medför stora konsekvenser för diagnostisering av psykisk sjukdom.

TEORI

Här följer en redogörelse över de teorier som senare används i analysen för att besvara frågeställningen. Valda teorier används som hjälpmedel eller verktyg för att undersöka syftet, *medias framställning av kvinnors depression*. Fokuset ligger på hur media konstruerar och framställer kvinnors depression samt hur detta förklaras. Teorier används som lära för att beskriva och förklara vilket utgör vår teoretiska utgångspunkt och teoretiska ramverk. Inledningsvis redogörs för socialkonstruktivismen med anledning av att studera upprätthållande av språk, begrepp och världsuppfattningar i sociala processer samt interaktioner. Vidare följer en förklaring av genusperspektivet med genusteori samt distinktion mellan kön och genus i likväl biologiska som sociokulturella skillnader. Detta med anledning av att genusteorin utgör en viktig grund för studien på både strukturell nivå med genuskontrakt, även kallat genusordning, och symbolisk nivå med könsdikotomi, alltså män och kvinnors olika tilldelade karakterism.

Socialkonstruktivism

Enligt socialkonstruktivismen är kunskap något som formas genom olika sociala aktiviteter. Genom dessa skapas begreppsliga och språkliga kategorier, vilka vi sedan använder för att beskriva vår världsuppfattning. Kunskap är alltså inte något som är givet till oss, utan något som skapas. Detta resulterar i att vi kan studera hur kunskap uppstår, då kunskap är en produkt av olika sociala aktiviteter och kategoriseringsprocesser (Widerberg 2007).

Enligt socialkonstruktivismen skapas och upprätthålls världsuppfattningar i sociala processer. Med andra ord skapas kunskap i sociala interaktioner där människor formar allmänna sanningar och konkurrerar kring vad som är sant eller falskt. Det innebär ett samband mellan kunskap och sociala processer. Det existerar också ett samband mellan kunskap och sociala handlingar. Med det menas att i en redan bestämd världsbild blir somliga handlingar normala medan andra blir anomala. Något som medför att individers olika världsbilder resulterar i olika sociala handlingar. Genom detta skapas sociala konsekvenser utifrån att den sociala konstruktionen av kunskap och sanning varierar. Därav speglar människors kunskaper och världsuppfattningar inte den faktiska verkligheten. Alltså kan vi inte betrakta kunskap som direkt objektiv sanning, utan snarare som

ett resultat av diverse kategoriseringsprocesser (Winther-Jørgensen & Philips 2000).

Kunskap är även påverkat av historiska och kulturella faktorer. Människors föreställningar om världen samt kunskap vi besitter är kulturellt och historiskt präglad och är därmed föränderligt. Beroende på vem som betraktar världen kommer uppfattningar gällande dess sanningar se annorlunda ut. Därav är människors attityder och värderingar produkter av social interaktion. Detta synsätt baseras på en anti-essentialism, där en syn på världen som given till oss på förhand inte existerar eftersom världen skapas genom sociala processer. Människor och världens karakteristika är därmed föränderlig och ej förutbestämd (Winther-Jørgensen & Philips 2000).

Den sociala världen skapas alltså socialt, men också genom diskursivt handlande vilket är en form av socialt handlande. Genom diskurs kan sociala mönster bevaras, vilka diskursen är med och konstruerar. Alltså är diskurs något som skapar vår verklighet. Det vill säga den sociala världen, identiteter, kunskap samt sociala relationer, och inte en beskrivning av den. Genom det diskursiva får dessa fenomen en mening, det vill säga genom diskursen skapas olika objekt och subjekt (Winther-Jørgensen & Philips 2000).

Män och kvinnor existerar till viss del som biologiska kön, men ur ett socialkonstruktivistiskt perspektiv anses kvinnligt och manligt snarare vara skapade kategorier utifrån sociala faktorer. Med andra ord är genus, hur män och kvinnor är eller bör leva i ett samhälle, inte givet av naturen. Kön är alltså något som görs, och är en produkt av sociala aktiviteter. Genom sociala aktiviteter produceras kunskap, vilket gör att vi även kan studera kön som sådan kunskapsproduktion (Widerberg 2007).

Genusteori

Genusteori är ett brett begrepp bestående av en samling teorier vilka är samhällsvetenskapliga och beskriver det manliga eller kvinnliga sociokulturella könet. Vi utgår från en förklaring av skillnaderna mellan kön och genus (Lykke, 2009) för att sedan vidare fokusera på Hirdmans (2001) genuskontrakt. Genusteorin skapar ett ramverk som möjliggör för analys av textens sociala relationer. Inte enbart problematisera text och mening som skapas, utan att texten är ett resultat av och ger upphov till sociala relationer (Widerberg 2007).

Distinktion mellan kön och genus

Lykke (2009) beskriver skillnaden mellan kön och genus genom att det förstnämnda är biologiskt medan genus är ett sociokulturellt könsbegrepp. Med andra ord är genusbegreppet vad som skiljer begreppet kön från genus. Det är nödvändigt att göra en distinktion mellan det sociokulturella och biologiska könet vilket kan vara komplext. Ordet genus ska förstås som ett verktyg vars användning innebär att nå förståelse som är förbi den dualistiska uppdelningen, det vill säga tvåfaldigheten om kön och genus. Ordet genus skapar även möjlighet att belysa hur samhället och vetenskap talar om kön. Distinktionen mellan kön och genus underlättar också för diskursen (Hirdman 2001; a.a).

Utvecklingen av distinktionen har också lett till förändring på det vetenskapliga fältet där benämningar som kvinnoforskning nu benämns som genusforskning för att belysa fokus på genusrelationer snarare än kvinnan. Detta innebär också att

studier av kvinnan nu innefattar studier av män. Genusbegreppet har också bidragit till problematisering av samhällets föreställningar om naturligt och normalt samband mellan vad som är könsidentitet respektive biologiskt kön (Lykke, 2009).

Genussystemet

Samhället ser till karakteristiska drag, med andra ord vad som enligt sociala samhällsnormer anses kvinnligt respektive manligt. En könsuppfattning likt denna, där kvinnor och män ses som två skilda kategorier med särskilda egenskaper vilka är motsatta utan utrymme för något mellanting, kallas dikotomier. I genusystemet finns även aspekten hierarki med makt, över- och underordning eller kvinnligt och manligt. Det skapas som en konsekvens av de dualistiska könsmetaforerna och användningen av dessa, en symbolisk bild av könet. Exempelvis att män har koppling till intellekt och makt medan kvinnor kopplas till emotioner, kropp och underordning. När kön ses som socialt kön (gender) bestämmer människan vad som är natur och icke-natur, därav är könet socialt konstruerat (Magnusson 2003; Widerberg 2007).

Hirdman som introducerade genusbegreppet i Sverige menar att genus är en förståelse för hur manligt respektive kvinnligt skapas, samt att det är en obeständig process (Hirdman 2001). Denna process tar hänsyn till båda könen och relationen mellan dessa, exempelvis Hirdmans genusystem. Inom ramen för genusystemet talar Hirdman om genuskontraktet som finns i varje samhälle och tid, men som är osynliga kontrakt mellan män och kvinnor. Strukturellt kön skapas utifrån hur människan organiserar och strukturerar sociala aktiviteter utifrån dualistiska könsmetaforer (Magnusson 2003; Widerberg 2007).

Genuskontraktet

Hirdman (2001) skriver om genuskontrakt för att skapa en grund att teoretisera utifrån. Kontraktet markerar kontraster och könsskillnader sociokulturellt, med andra ord både på individ- och samhällsnivå. Det gäller till exempel vad som anses vara kvinnligt eller manligt utifrån normer, alltså hur något *bör* vara eller vad som anses vara rätt i ett samhälle. Detta kan beskrivas som en idealbild av vad som anses vara kvinnligt eller manligt och innefattar både strukturella tvång, men också ger möjligheter till förändring. Hirdman menar att dessa kontrakt är osynliga men använder genuskontrakt för att förklara dessa stereotypa, idealtypiska uppfattningar som samhället har om de olika sociokulturella könen. Genuskontrakt skapar en grund att teoretisera utifrån genom att bemärka könets skilda positioner och kontrasterande förutsättningar. Med andra ord används genuskontrakt för att nå förståelse av situationer som både skapar och förstärker stereotypa föreställningar om kvinnligt och manligt.

Hirdman (2001) talar också om hur struktur och segregering kan ses som synonymer för det som kallas den naturliga ordningen; skapandet av *han* och *hon*, det vill säga en ny insikt i den genuskonstruerande processen. Den naturliga ordningen där mannen tar hand om kvinnan, ”hon som föder barn”, är en bild av hemmet. Vår biologi skapar legitimitet för denna sociala plats men den är inte i sig en orsak till kvinnors andra ordning i världen. Social segregation är inte rättfärdigat för att kvinnor av naturlig orsak föder barn.

I diskursen syns tydliga skillnader gällande språket. Synonymer för man respektive kvinna visar på tydliga språkliga skillnader. Man är synonymt med

karl, arbetare och styrka medan kvinna snarare än synonymt med ord som hustru och husmor. I det engelska språket görs tydligare skillnader i det generella språket för båda könen exempelvis mankind, human eller humanity (Hirdman 2001).

Hirdman (2001) talar om fyra nyckelord i genuskontraktet, som ärvda uppfattningar om män, kvinnor och strukturer. Inledningsvis med *ordet* som är ett sätt att återge en idealtyp med innehåll från verkligheten. En del av detta är också kontraktet som anses vara en överenskommelse mellan könen gemensamma sammandragande faktorer som åtskilda förpliktelser, skyldigheter och rättigheter utifrån strukturella tvång.

Vidare talar Hirdman (2001) om *innehållet*. Här finns det fundamentala mellan man och kvinna, vad som bör vara. Exempel på detta är forskning, politik eller generella grunduppfattningar om förpliktelser i könets relation med rättigheter och skyldigheter som vid vigseln. Det är också här den naturliga ordningen får sin plats med jämlika ojämlikheter med ansvar mellan könen och sociala kontrakt. Kvinnors önskan om frihet och rörelse medförde kritik om att kvinnor ville vara män. Hirdman följer upp detta genom att tala om *Rationaliteten*, vilket handlar om det fundamentala i variation beroende på klass, samhälle, tid och ålder.

Det sista nyckelordet i genuskontraktet är *(de)formeringen*. Denna ligger till grund för stereotypi. Det är förståelsen för hur underordning eftersträvas, osynliggörs, fortlöper och blir till en självklarhet. Stereotypi är en form av struktur som sammanbinds av det osynliga kontraktet mellan män och kvinnor och deras handlande (Hirdman 2001).

Hirdman (2001) anser att det finns en ökad konkurrens om uppmärksamhet i media, där rubriceringar som lockar flest läsare slåss emot varandra. Det finns en extremitet där det gäller att synas och höras. Hirdman anser att kvinnor som skapas i media är smittsamma stereotyper. Samhället har utvecklats från att innefatta *alla* till *många*. Detta har skapat en ojämlikhet för alla eftersom det nu finns ett fokus på mångfald och olikheter. Något som har en positiv klang men också innebär att det blir ett *och*, exempelvis män *och* kvinnor. Detta medför en fördjupad insikt om olika villkor och olika behov. Med andra ord resulterar den nya mångfalden i en osynlig norm vilken baseras på den manliga. Normen förtunnas när jämlikhet ökar och inkludering sker. Mannen som norm i en samhällelig normbild innebär att vardagliga betydelser i kulturellt ärvda självklarheter upphör. Exempelvis försvagas prototypen och den självklara symbiosen mellan exempelvis man och polis tas bort, vilket resulterar i att kvinnor kan träda in på arbetsmarknaden utan att innebära anomalitet.

METOD

Uppsatsens studie görs ur en kritisk diskursanalys utifrån kvalitativ forskningsmetod. Den kritiska diskursanalysen undersöker empiriskt relationerna mellan diskursiv praktik och social samt kulturell utveckling i sociala sammanhang. Den utgår från konstruktivismen som ett sätt att synliggöra hur språk bidrar till vår förståelse av den sociala verkligheten. Kritisk diskursanalys som metod är bred och därför använder vi oss av ett angreppssätt utifrån Faircloughs tredimensionella metod och hans metodologiska riktlinjer och tekniker för språkanalys (Winther – Jørgensen & Phillips 2000). Detta

angreppssätt används med anledning av att söka, bryta isär och tematisera artiklar i media för att vidare kunna besvara vår frågeställning.

Uppsatsens fokus är på makroteori för att studera sociala fält, samhällen, system samt konflikter vilket också är vanligt i genusforskning. Vi förhåller oss till en öppen infallsvinkel i metodfrågan och våra analysstrategier behöver inte begränsas till undersökningar om kön och könsrelationen. Snarare att de går att använda i förhållande till flera forskningsobjekt, i vårt fall även depression och sambandet mellan diagnosen och genus. Vi är medvetna om att genusforskning innefattar både män och kvinnor. I denna studie förhåller vi oss enbart till urvalet kvinnor med anledning av deras position i media, vilket vi vill belysa genom kritisk diskursanalys.

Tillvägagångssätt och urval

Inledningsvis vid utformning av studien läste vi övergripande om depression, kvinnor och genusteorier. Utifrån detta framkom den ursprungliga planen att studera genus och depression som genom vidare avgränsningar som lett fram till medias framställning av kvinnors depression. Detta gjordes med avsikt för att minska studien då studier av både män och kvinnor i relation till depression hade blivit ett för stort arbete. Med detta menar vi inte att männens situation inte skall tas i beaktning eller är av mindre värde, utan urvalet har enbart gjorts på grund av att minska utformningen. Utifrån de fynd vi tidigt gjorde i det empiriska materialet utformade vi vår frågeställning av depression i relation till kvinnor, i och av media, samt vilka eventuella konsekvenser sådan framställning kan innebära. Parallellt med utformningen av studiens bakgrund sökte och läste vi tidigare forskning och om teorier inom området för att positionera vår studie i förhållande till forskningsfältet. För att genomföra studien och analysera insamlat empiriskt datamaterial har vi använt oss av kritisk diskursanalys vilket vi motiverat tidigare. Närmare beskrivning av denna metod följer senare i kapitlet. Vår urvalsprocess består av tidningsartiklar vilka redogörs för under datainsamling samt en vidare analys av dessa under resultatkapitlet.

Datainsamling

Studiens syfte har undersökts genom insamlat empiriskt material. Det empiriska materialet utgörs av media i form av tidningsartiklar med ämnet depression och gruppen kvinnor. I studien använder vi oss av ett strategiskt urval. Med andra ord har det förbindelse till vårt utvalda empiriska material. Ett strategiskt urval är för studien nödvändigt för att undersöka syftet och besvara våra frågeställningar.

Generellt för vår datainsamling har vi använt oss av sökord kopplade till syftet för studien. Ett exklusionskriterium är begreppet psykisk ohälsa. Våra avgränsningar sker geografiskt sett till Sverige och svensk media. Då det står skrivet om psykisk ohälsa eller andra begrepp och sjukdomar i relation till depression i större delen av empiriska materialet var det inte möjligt att utesluta till fullo. Däremot är sökningen som tidigare nämnt begränsad till depression. Vi har valt att avgränsa studien till kvinnor i vuxen ålder, och exkluderat barn, män, yngre och äldre i största möjliga utsträckning. Trots denna avgränsning är vi medvetna om att fler än kvinnors situation är viktig, men för att avgränsa studien har vi sökt empiriskt material ur kvinnligt perspektiv och hur media framställer depression i relation till dessa. Vi har valt att analysera dags- och kvällstidningar, därmed väljer vi att analysera media utifrån tidningsartiklar. Nedan följer en redogörelse för vårt tillvägagångssätt vid datainsamlingsprocessen.

Vi har dels använt oss av Retriever Mediearkivet, som är en databas med publicerade tidningsartiklar. Vår första avgränsning är tidsperioden 2010-04-26-2020-04-26, en tioårig period. Anledningen till detta urval är för att undvika äldre artiklar då diskurser förändras över tid. Först använde vi oss av sökordet "depression". När vi enbart sökte på detta ord separat blev inklusionen för bred för studien med ett sökresultat på 75 681 träffar i svenskt tryckt press samt webb. För att avgränsa sökningen ytterligare använde vi ordet depression i relation till kvinnor; "kvinnor med depression", "deprimerade kvinnor" samt "kvinnor depression". "Kvinnor med depression" resulterade i 12 072 artiklar. "Deprimerade kvinnor" resulterade i 2 619 artiklar. "Kvinnor depression" resulterade i 12 607 resultat. Vi har använt oss av retriever-verktyget filtrering "alla dessa ord" vilket innebär att sökresultatet avgränsas till enbart använda sökord. Vid samtliga sökningar gick vi igenom vilka filter som retriever erbjuder. Vi har valt att fokusera på dags- och kvällstidningar, och därmed exkluderat övriga typer av tidningar. Vi valde även sedan att använda oss av storstadspress, med andra ord några av Sveriges största dags- och kvällstidningar. Vi avgränsade oss sedan till kvällstidningarna Aftonbladet och Expressen, samt dagstidningen Svenska Dagbladet. Då sjönk antalet artiklar drastiskt och de kvarvarande 67 artiklar sparades ner till en pdf-fil vilken vi successivt bearbetade. Det andra urvalet bestod av att, i den grad det var möjligt, utesluta både män, yngre och äldre samtidigt som debatten om dessa ingår i en del av det empiriska materialet.

Vi genomförde en manuell sökning i Expressen, då Retriever mediearkivet inte tillhandahöll alla tidningsartiklar ur expressens Hälsoliv. I Expressens Hälsoliv uttrycks mycket om hälsa, inte minst depression i relation till kvinnor. Detta är en aspekt vi skapade ett inklusionskriterium av då detta är relevant för vår studie. Sökslingan "kvinnor med depression" resulterar i ett sökresultat på 1049 artiklar. Dessa avgränsades genom att exkludera sådant som är premiummaterial. I den manuella sökningen har vi också vid bearbetning av sökresultatet exkluderat artiklar före 2010, en filtrering som inte var möjlig att genomföra på Expressens hemsida. Utav dessa valde vi ut 9 artiklar som vi kommer att använda oss av i analysen.

Genom att välja dessa tre tidningar är vi samtidigt medvetna om vilken exkludering vi gör av andra stora dags- och kvällstidningar och övriga texter som skulle kunna vara till användning. Det är också med medvetenhet vi exkluderar sociala medier och debatter med anledning av att stora tidningar genomgår en annan process innan artiklar publiceras i jämförelse med forum och sociala medier.

Generellt vid bearbetningen av våra sökresultat har vi genom rubriker och förhandsvisningar kunnat exkludera en majoritet av artiklarna då de exempelvis varit enskilda individers berättelser eller debattartiklar. Efter detta minskade urval har vi bearbetat artiklarna som kvarstod manuellt. Det slutgiltiga urvalet bestod av 13 artiklar från perioden 2013–2020 vilka vi presenterar och använder i resultatkapitlet.

Litteratursökning

För vår litteratursökning har vi använt oss av Libsearch databassökning och Google Scholar. Fynden har resulterat i material till studiens avsnitt Bakgrund och Teori.

Våra sökord för detta material bestod av genus, genusteori, feministisk teori, kvalitativa metoder, kritisk diskursanalys, diskursanalys, depression, depression kvinnor, media genus, socialkonstruktivism, discourse analysis, Fairclough, Strömbäck, Hirdman.

När vi sökt efter tidigare studier inom ämnet har vi sedan genom dessa använt oss av relevanta artiklar och litteratur för vår studie, vilket har medfört en oproblematiserad litteratursökning. Det finns en stor omfattning studier och material på forskningsområdet depression och genus vilket underlättat för vår litteratursökning. Trots vida begrepp, har vi ändå med enkelhet kunnat urskilja relevant material för det vår studie ämnar undersöka.

Etiska överväganden

Råder medvetenhet om att studien är en kandidatuppsats på en grundläggande nivå men vi kommer lyfta forskningsetiska principer eftersom detta är viktigt även på denna nivå. Vi utgår från Vetenskapsrådets forskningsetiska principer och tar i beaktning att detta är viktiga delar på det samhällsvetenskapliga forskningsområdet. Forskning är betydelsefull för samhälle och befolkning. I denna studie belyser vi framställandet och eventuella konsekvenser utifrån Faircloughs kritiska diskursanalys vilket är ett sätt att belysa samhällsproblem om förändringsmöjligheter.

Arbetet utgår från granskning av vetenskapliga källor, media och litteratur. Detta medför därför inget krav på en godkänd etisk prövning. Arbetet omfattas inte av krav på samtycke från författare eller använda informanter. På grund av textanalys omfattas det heller inte av informationskravet som annars innebär att forskaren skall informera berörda om forskningsuppdragets syfte (Vetenskapsrådet 2002).

Samtyckeskravet innebär att deltagare eller målsmän i undersökningen har rätt att bestämma över sin medverkan. Eftersom vi använder oss av textanalys omfattas ej studien av samtyckeskravet, då vår empiri består av nyhetsartiklar. Då deltagaruppgifter och samtycke redan lämnats behöver ej samtycke efterfrågas på nytt (Vetenskapsrådet 2002).

Nyttjandekravet innebär att insamlade personuppgifter ej får återanvändas om det inte är för forskningsändamål. Med andra ord ej användas för kommersiellt bruk. Detta krav omfattas ej vår studie av då vår empiri består av nyhetsartiklar (Vetenskapsrådet 2002).

Konfidentialitetskravet innebär att uppgifter om personer skall ges största möjliga konfidentialitet, det vill säga ta offentlighet och sekretess i beaktning. Uppsatsen innehåller inget användande av personuppgifter eller sådant som anses etiskt känsligt med konsekvenser socialt och psykologiskt. Eftersom textanalysen baseras på teorier och nyhetsartiklar, förekommer det ej någon risk att individer kan identifieras (Vetenskapsrådet 2002).

Resultatets vidareanvändning när uppsatsen publiceras offentligt, etiska frågor i åtanke. Resultatet används om något som progressivt för att belysa och skapa medvetenhet kring diskurs som en social praktik där ojämlika förhållanden har möjlighet att förstärkas. Vidare skapas en kritisk språkmedvetenhet för att ge läsaren insikt i det egna språkbruket och vilka bidragande faktorer det kan leda till

vid konsumtion eller produktion av text och språk. Exempelvis när människor läser, skriver eller använder språket som en del av sociala strukturer och maktrelationer formas, formar och förändras diskursiv praktik. Medvetenheten kan också förbättras gällande ramar som begränsar och skapar möjligheter för förändring i språkbruket. Resultat som belyser problematik i språkbruk och möjliggör för nya kommunikationsverktyg för mer jämlik maktfördelning (Winther – Jørgensen & Phillips 2000).

Ur användningssynpunkt förhåller vi oss till de copyright-lagar som råder och delar inte vidare material vi erhåller.

Kritisk diskursanalys som dataanalys

Studien ämnar undersöka språket, diskurser och social praktik. Det centrala i kritisk diskursanalys är att den tar underordnade samhällsgruppers parti och belyser maktstrukturer med en vilja att förändra dessa, vilket är i linje med studiens syfte. Faircloughs tredimensionella kritiska diskursanalys som metod skapar ett analytiskt ramverk för empirisk forskning rörande kommunikation, språk och samhälle (Fairclough 2003; Winther – Jørgensen & Phillips 2000). Kritisk diskursanalys innehåller flera verktyg som ligger i linje med att besvara syfte och frågeställning. Att använda denna som dataanalysmetod är verksamt för att urskilja och lyfta strukturer, maktförhållanden och ojämlikheter.

Kritisk diskursanalys är ett verktyg för att förstå hur vi skapar verkligheten vilken vi igenom kan dekonstruera text. Diskursanalys är ett av flera socialkonstruktivistiska angreppssätt. Språket är skapat utifrån sociala processer. Utifrån detta kan vi också förstå skapandet av oss själva och andra, genom att plocka isär en text och synliggöra det osynliga. Kritisk diskursanalys studerar användandet av begrepp i sociala kontexter och beskriver språkets roll (Bolander & Fejes 2009). Diskursanalys belyser språket som används i olika fält och synliggör hur vi med hjälp av språket tolkar och delar in omvärlden. Men också vilka konsekvenser detta får för människor genom att klarlägga vilken roll diskursen får av maktförhållanden. Det är inte språket i sig som studeras, utan språk användning i relation till sociala, politiska och kulturella system. Att studera språket är centralt för att analysera och förstå samhällets relation till människan. Den kritiska diskursanalysen menar att diskursen är en del av skapandet i den sociala världen (Winther – Jørgensen & Phillips 2000).

I kritisk diskursanalys ses diskurs som en social praxis påverkad både av samhället och människan. Det är med andra ord en del av samhället. Fairclough menar att diskurs är en viktig del av social praktik eftersom den både reproducerar och förändrar kunskaper, identiteter, sociala relationer (makt inkluderat) som också formas av andra sociala praktiker och relationer. Diskurser beskriver hur den mänskliga faktorn påverkar språk och text. I exempelvis en forskningsartikel finns det mening i form av värderingar, normer och tolkningar som ges till oss. Enligt Fairclough är diskursen en viktig del av social praxis som både påverkar och påverkas av kunskap, identiteter samt sociala relationer däribland maktstrukturer (Winther – Jørgensen & Phillips 2002).

Vi har valt att använda oss av Faircloughs tredimensionella modell som angreppssätt för vår analys. Den är med andra ord vårt analytiska ramverk. Anledningen till att Faircloughs kopplar samman flera dimensioner i en metod är eftersom de enskilda dimensionerna till exempel textanalys anses otillräcklig.

Fairclough menar att det skapar begränsningar i identifieringen av förbindelser mellan samhälle, text, kultur och struktur. Därmed använder vi Faircloughs tredimensionella modell som ger utrymme för ett tvärvetenskapligt perspektiv där text- och social analys kombineras (Winther – Jørgensen & Phillips 2000).

Det empiriska materialet i form av tidningsartiklar skapar utrymme för analys av text och språkbruk, vem är mottagaren av artikeln och hur är den skriven. Men också analys i större omfattning i vilken social praktik de producerats. Detta har den tredimensionella modellen gett oss förutsättningar att göra i form av analysverktyg. Diskurser konstruerar sociala relationer, identiteter och kunskaps- samt betydelsystem. Tredimensionella modellen ger oss möjlighet att analysera huruvida media upprätthåller diskurser och maktförhållanden. Här följer en genomgång av Faircloughs tredimensionella modell.

Faircloughs tredimensionella modell

Textanalys

Första dimensionen har sitt fokus på textens egenskaper i form av grammatik, meningsuppbyggnad, sammansättning och innebörd för att förklara hur detta konstruerar diskurser. Här görs en detaljerad analys av textegenskaper genom analysverktygen transitivitet och modalitet. Textanalysen är en lingvistisk disciplin eftersom centralt analyseras textdragen med dess vokabulär och sammanhang vilka skapar diskurser eller genrer. Nyhetsartiklars rubriker är bara ett exempel där textanalys kan genomföras av empiriskt material för titta på vem textens mottagare är och vad den vill förmedla genom textegenskaper. Analysen kan också innebära att titta på ordval, synonymer och synliggöra teman. Fairclough menar att metoden skapar ett sätt att se på texten genom reflektion snarare än att läsa den som människor annars läser en tidningsartikel. Text är något som har en förbindelse till sociala och kulturella världsbilder. En diskurs konstrueras genom texter och identifikationen av dess innehåll och roll, denna konstruktion synliggör sambandet mellan text och diskurs (Winther – Jørgensen & Phillips 2000).

Analysverktyget modalitet skapar förutsättningar för att kunna analysera säkerheten i texten. Media kan presentera tolkningar som om de vore fakta, detta både visar och gynnar medias auktoritet i samhället. De kan alltså beroende av diskurs skapa bestämda identiteter, de konstruerar bilden av bland annat ideal och norm hos människor och samhällen. Det vill säga med detta analysverktyg kan artiklarnas text brytas ned för att analysera huruvida författaren av en text håller med om innehållet och uttalanden som görs. Vidare även huruvida diskursens konstruktion av sociala relationer som kunskaps- och betydelsystem är påverkat av uttalandets modalitet. Graden modalitet avgörs av hur sanningsenligt ett påstående är. Exempelvis påståenden genom ordet kan (låg modalitet) eller motsatsen påståenden om hur något är (hög modalitet) (Winther – Jørgensen & Phillips 2000).

Analysverktyget transitivitet för att analysera av huruvida ett subjekt och objekt förbinds till händelser och processer eller inte. Detta skapar utrymme för att klargöra och skapa förståelse för vilken påverkan olika framställningar har och vilka konsekvenser dessa kan skapa. Framställningen av ett fenomen i text kan verka naturlig då en agent exkluderas från en händelse där denna är ansvarig. Konsekvensen av detta blir att händelsen framställs som av naturlig orsak och därför inte ifrågasätts (Winther – Jørgensen & Phillips 2000). Exempelvis

påståendet ”kvinnor är mer benägna att få ångest, drabbas av depression, sömnlöshet och ätstörningar.” (Aftonbladet 2017) saknar agent, det är av passiv form, fokus läggs på effekten men tar inte hänsyn till handlingar eller processer som härlett effekten. Därmed framstår fenomenet som naturligt. Det vill säga att kvinnor framställs som riskgrupp utan vidare förklaring till varför det är så (Winther – Jørgensen & Phillips 2000).

Diskursiv praktik

Andra dimensionen har till skillnad från den första istället sitt fokus på bearbetningen av texten. Med andra ord särskiljer Faircloughs texten och dess karaktärsdrag från den diskursiva praktiken. Den diskursiva praktiken riktar sig till processen då texten produceras och konsumeras. Vem är författare, vilken är målgruppen eller läsaren och därmed uppfattar textens uppbyggnad? Diskursiv praktik är en form av social praktik där texter mottages. Analysen av kommunikativa händelser, i detta fall media, innebär en analys av redan formulerade diskurser och att undersöka dess konsumtion och språkliga uppbyggnad. Även viss identifiering av teman eller genrer görs eftersom detta skapar en bestämd praktik, i denna studie ämnar vi studera media och artiklar, en nyhetsgenre. Genrer och teman är med andra ord de som används för konsumtion och tolkning av given text, i denna studie har vi valt att tematisera och koda såväl tidigare forskning som empiriskt material. Analysen intresserar sig vidare för hur författare bygger vidare på redan existerande diskurser eller genrer för att skapa ny text. Tar diskursordningen i beaktning för att analysera hur den diskursiva praktiken reproducerar eller omstrukturerar redan existerande diskursordning och hur detta påverkar den sociala praktiken. Det är diskursordningen som formar och formas av språkbruk. Användningen av diskursordning kan påverka samhället, en blandning av diskurser anses vara bevarande faktorer av rådande socialt härskande ordning. Medan interdiskursivitet har en relation till sociala förhållanden som snarare anses sociokulturellt förändrande. Det är också en fråga om vilken grad av interdiskursivitet texten har och vilken diskurs det är. Analysen består då istället av hur textförfattaren skapar en påbyggnad och upprätthåller redan existerande diskurser samt hur en mottagare då tolkar denna. Till exempel reklamdiskurs eller personifiering. En text med interdiskursiv blandning kan vara antydning av förändring medan motsatsen innebär reproduktion av det som är. Media använder sig av intertextualitet, att skapa nyhetsartiklar utifrån vetenskapliga rapporter. Fairclough ser intertextualitet som ett uttryck för både kontinuitet och förändring samt stabilitet och instabilitet i språket. En förändring begränsas av maktrelationer eftersom dessa sätter ramarna för tillträde till diskurser (Winther – Jørgensen & Phillips 2000).

Social praktik

Faircloughs sista dimension ger resultatet och analysen mening, det är då första dimensionen (textanalys) och den andra dimensionen (diskursiv praktik) kopplas till den tredje; social praktik. Genom den tredje dimensionen uppnås en mer omfattande förståelse för hur diskurser både konstrueras och upprätthålls men även frågor om förändring och konsekvenser. Det vill säga om den diskursiva praktiken reproducerar diskurser eller om social förändring skapas. Exempel på detta är hur maktförhållanden eller genussystem påverkas av diskurser, samt om diskursiv praktik förstärker och döljer maktförhållanden i framställningen av verklighet och sociala relationer. Fairclough menar att det finns ett samband mellan kommunikation och samhälle genom språkbruket. Den kritiska diskursanalysen synliggör hur utformningen av texter bidrar till konstruktioner av

diskurser och hur dessa vidare påverkar människors sociala praktik vilket kan synliggöras i beteende (Winther – Jørgensen & Phillips 2000).

Datamaterial

Här presenteras de tidningsartiklar som skapar uppsatsens empiriska material. Det empiriska materialet består av tre tidningar. Materialet utgörs av det som är angivet tidigare i datainsamling, alltså nyhetsartiklar. Vi använder oss av dagstidningen Svenska Dagbladet och de två kvällstidningarna Expressen och Aftonbladet. Numren som artiklarna här tilldelats kommer användas som referens i resultat- och analysdelen. De går även att finna i den separata bilagan.

- Artikel 1 – 6 typer av depression och hur du lindrar (2020-02-26) Expressen
- Artikel 2 – Depression – 8 tecken du ska se upp med (2015-02-09) Expressen
- Artikel 3 – Forskarna: Kvinnors hjärnor är mer aktiva än mäns (2018-07-31) Expressen
- Artikel 4 – Ny forskning: Kvinnors hjärnor mer aktiva än mäns (2017-08-09) Expressen
- Artikel 5 – Sluta deppa – ta en tonfiskmacka istället (2014-05-05) Expressen
- Artikel 6 – Byt ut maten som gör dig deppig – 10 tips (2014-05-19) Expressen
- Artikel 7 – Kvinnor som sover länge har ökad risk att bli deprimerade (2018-06-18) Expressen
- Artikel 8 – Studie: Så snabbt blir du deppig av att sluta träna (2018-03-27) Expressen
- Artikel 9 – Därför är det lättare att bli äcklad än nöjd (2019-08-05) SvD
- Artikel 10 – Depressioner kan starta i livmodern (2013-10-13) Expressen
- Artikel 11 – Kvinnor med psykisk ohälsa känner lägst förtroende för vården (2019-06-26) Aftonbladet
- Artikel 12 – Kvinnor och vin – En magisk kombination (2015-06-12) SvD
- Artikel 13 - Allt fler blir deprimerade – Särskilt bland unga. (2017-11-25) Aftonbladet

RESULTATDISKUSSION

I första delen av resultatdiskussionen ämnar vi besvara första frågan i vår frågeställning för analysen, *hur framställer media kvinnors depression?* Vi använder oss av Faircloughs första och andra dimension för att genomföra analysen. För att studera artiklarnas innehåll använder vi oss av analysverktygen modalitet, transitivitet och kodning vilka vi redogjort för i metodkapitlet. Vi kommer i analysen redogöra för graden av modalitet i citaten för att läsaren ska förstå citatens sanningsgrad. För att ge en ökad insikt i analysen kommer vi även koppla citaten till tidigare forskning samt teori. Genom kodning av det empiriska materialet identifierades tre teman vilka vi valt att använda som rubriker för det avsedda avsnittet.

Den andra frågan i vår frågeställning, *vilka konsekvenser kan medias framställande av depression skapa i förhållande till genusperspektivet?*, ämnar vi besvara efter analys av empiriskt material. Detta eftersom vi vill urskilja teman och medias framställning i relation till teorier och tidigare forskning, innan vi diskuterar vilka möjliga konsekvenser detta kan få. För denna diskussion använder vi oss av Faircloughs tredje dimension för att koppla text och diskurs till social praktik och därigenom identifiera eventuella konsekvenser.

Tidningarnas framställning

I följande avsnitt kommer medias framställning av kvinnors depression analyseras utifrån det empiriska materialet. Genom kritisk diskursanalys analyseras texters egenskaper och medias språkbruk utifrån tvärvetenskaplig metod, där vi kombinerar textanalys och diskursiv praktik.

Medias framställning av kvinnor som överrepresenterade

I flera tidningsartiklar framställdes kvinnor som överrepresenterade för sjukdomen depression, vilket är tydligt i de följande citaten.

”Antalet svenskar som diagnosticeras för att ha insjuknat i depression ökar kraftigt. Mellan 2001 och 2016 steg antalet fall med 559 procent, enligt siffror från Socialstyrelsen, rapporterar SVT. Störst är ökningen bland kvinnor.” (Artikel 13, Aftonbladet)

I artikeln (13) framställs kvinnor som de flest drabbade av sjukdomen depression. Istället för att lyfta det stora folkhälsoproblemet med depression skapar Aftonbladet en diskurs där kvinnor framställs som den majoritet vilka drabbas av sjukdomen. Detta resultat är något som Danielsson (2010) lyfter fram i sin studie gällande kvinnors överrepresentation av diagnosen depression.

Vidare råder det ingen orsaksförklaring till varför kvinnor är det kön som drabbas hårdast, vilket får det att verka som av naturlig orsak. Däremot har artikeln hög grad av modalitet, det vill säga en absolut sanning om att det finns en ökning och störst är den bland kvinnor.

Även Expressen inleder sin artikel (1) med att redogöra för hur vanligt förekommande depression är.

”I en undersökning som Folkhälsomyndigheten gjorde 2017 har var femte svensk fått diagnosen depression minst en gång. Ungefär en tredjedel har återkommande depressioner och kvinnor diagnosticeras i högre utsträckning än män.” (Artikel 1, Expressen)

Först presenteras att ”var femte svensk” har fått diagnosen minst en gång under sitt liv och följer upp med att en tredjedel har återkommande depressioner. Men vid påståendet att kvinnor diagnostiseras i högre utsträckning än män ges ingen vidare förklaring eller orsak till detta mer än att det ser ut så statistiskt sätt, men det råder hög grad av modalitet om att det är så. Hammarström (2005) lyfter fram olika förklaringsmodeller i forskning, både biologiska och sociala sådana. Trots att sådana förklaringsmodeller existerar väljer Expressen att framställa kvinnor som överrepresenterade i statistiken som av naturlig orsak, det vill säga utan agent. Artikelns mottagare går från att rikta sig till personer med oro för depressiva symtom, till kvinnliga befolkningen. Detta på grund av att depression framställs som mer vanligt förekommande hos kvinnor (hög modalitet).

I förstnämnda artikeln av Aftonbladet (13) fortsätter fokuset på kvinnor och presenterar statistik av depression utifrån gruppen kvinnor.

”Av 100 000 kvinnor var 477 diagnostiserade patienter med ett första insjuknande i depression 2016, att jämföra med 88 år 2001.” (Artikel 13, Aftonbladet)

Återigen framgår det ingen orsaksförklaring men det är ett faktum att 477 personer diagnosticerades (hög modalitet).

”-Det är i första hand en ökning bland unga flickor, men man har också sett att unga pojkar mår sämre[...]”(Artikel 13, Aftonbladet)

Trots att det empiriska materialet har sitt fokus på kvinnor benämns återkommande även unga flickor i relation till kvinnors depression vilket har sin koppling till medias val av språkbruk. Medias konstruktion av deprimerade kvinnor börjar därför redan i tidig ålder (hög modalitet), åtminstone för det kvinnliga könet. I citatet talar Aftonbladet (artikel 13) om unga flickor ”i första hand” och i relation till pojkar. Därav skapas diskursen av depression som ett kvinnligt fenomen. En sådan diskurs formar och formas av språkbruket och har påverkan på samhället. Med andra ord har citatet ovan hög modalitet, samtidigt som transitiviteten är låg då en orsaksförklaring saknas. Detta resultat går att koppla samman med Roosvall och Widerstedts (2015) forskning gällande medias diskursiva upprätthållande av maktrelationer.

”Samtidigt har användningen av antidepressiva läkemedel tilltagit kraftigt de senaste 15 åren. Även om ökningen varit störst bland män, så använde kvinnor 2016 dubbelt så mycket antidepressiv medicin som män.” (Artikel 13, Aftonbladet)

Aftonbladet har i artikeln (13) ett medvetet fokus på hur de framställer kvinnor vilket synliggörs när de talar om män eftersom de snabbt skiftar till den kvinnliga aspekten av ett manligt fenomen. Exempelvis att ökningen av antidepressiva varit störst bland män i det stora hela, så skriver Aftonbladet att användandet var högre bland kvinnor ett specifikt år (hög modalitet). Ett sådant framställande skapar en diskurs som påverkar och konstruerar identiteter och sociala förhållanden vilket återigen har koppling till Roosvall och Widerstedt (2015) om hur media möjliggör för vidmakthållande av rådande könsstrukturer.

I ytterligare en artikel (2) av Expressen framställs kvinnor återigen som den överrepresenterade gruppen för depression, vilket blir tydligt i följande citat.

”Knappt hälften av alla kvinnor och en fjärdedel av alla män i Sverige får någon gång under livet en riktig depression som måste behandlas med terapi eller medicin, enligt Vårdguiden.”(Artikel 2, Expressen)

I denna artikel framgår det heller inte varför kvinnor är överrepresenterade för depression, bara att depressionen kräver behandling (hög modalitet). Utifrån ett socialkonstruktivistiskt synsätt skapas psykiatriska diagnoser i det sociala samspelet (Widerberg 2007). Detta citat kan även liknas med Magnusson och Mareck (2010) som menar att depression inte kan förstås utan sociokulturell omgivning eftersom uttrycken för depression varierar. Detta kan påverka samhällets uppfattning hur sjukdomen tar sig uttryck.

Framställandet av kvinnors överrepresentation för depression är ett genomgående tema. I följande citat ur en annan artikel av Expressen (6) påvisas detta.

”Risken ökar för depression och annan psykisk ohälsa, visar studien där man följt 43 685 amerikanska kvinnor”(Artikel 6, Expressen)

Expressen (6) framställer kvinnor som högriskgrupp för depression. Expressen baserar ett sådant påstående ur forskning genomförd på urvalsgruppen amerikanska kvinnor. Artikeln har hög modalitet, men orsaksförklaringen till varför risken för depression ökar följer långt senare.

”Ingen hade haft diagnosen depression eller behandlats för depression när studien startade – men under studiens gång fick 2594 kvinnor diagnosen.” (Artikel 6, Expressen)

Återigen skapas en direkt koppling till kvinnor som den utsatta gruppen (artikel 6), baserat på studier av enbart kvinnliga könet(hög modalitet). Denna artikel (6) kan kopplas samman till Hirdmans (2001) genusteori, där hon problematiserar medias framställning av kvinnor som smittsamma stereotyper. När forskning på kvinnor genomförs och sedan publiceras skapas en bild av kvinnor som en högriskgrupp för depression.

I en annan artikel av Aftonbladet (11) skrivs det om kvinnors missnöje för vården, vilket blir tydligt i följande citat.

”Kvinnor med psykisk ohälsa känner lägst förtroende för vården” (Artikel 11, Aftonbladet)

Ur denna rubricering framkommer det att kvinnor med psykisk ohälsa känner lägst förtroende för vården (artikel 11). Språkbruket kan återigen påpekas. Artikeln som handlar om kvinnors depression synonymiseras med psykisk ohälsa. Det saknas en agent, och kvinnors låga förtroende framställs som något av naturlig orsak. Det vill säga att det är ett faktum (hög modalitet).

”Mer än var fjärde ung kvinna har haft kontakt med psykiatrin under de senaste två åren, visar en ny undersökning från Aftonbladet/Inizio.” (Artikel 11, Aftonbladet)

Artikelförfattaren lyfter fram hur ett stort antal kvinnor haft kontakt med psykiatrin under de senaste två åren (artikel 11). Media använder statistiken uteslutande för kvinnor. Sedan läggs ansvaret av uttalandet på en undersökning som Aftonbladet/Inizio själva genomfört (hög modalitet).

”Den psykiska ohälsan bland unga ökar, rapporterar bland annat [Socialstyrelsen](#). I en ny undersökning av Inizio/Aftonbladet bekräftas bilden: 29 procent, alltså mer än var fjärde ung kvinna upp till 29 år, säger att hon någon gång de senaste två åren har haft kontakt med psykiatrin[...]” (Artikel 11, Aftonbladet)

Trots att den psykiska ohälsan bland unga ökar (hög modalitet), lyfts enbart kvinnor fram som drabbade i artikeln (11). Aftonbladet förstärker påståendet genom att deras undersökning bekräftar detta (hög modalitet). Återigen publiceras

en artikel med en diskurs som bygger på undersökningar gjorda på enbart kvinnliga könet. Citatet (artikel 11) påvisar ett huvudsakligt fokus på kvinnor och deras psykiska ohälsa.

”Drygt 63 000 unga kvinnor beräknas enligt rapporten, som kom i slutet av 2017, lida av psykisk ohälsa.” (Artikel 11, Aftonbladet)

”- Vi vet egentligen inte varför det är så, det är vanligare att kvinnor får depressioner och ångestdiagnoser och unga män kan snarare få andra typer av diagnoser som exempelvis missbruksdiagnoser[...]”(Artikel 11, Aftonbladet)

Aftonbladet lyfter fram hur 63 000 unga kvinnor enligt en rapport kommer beräknas att lida av psykisk ohälsa i slutet av 2017(hög modalitet). Kvinnor representeras som mer benägna att drabbas av depression och ångestdiagnoser, medan män representeras som mer benägna att få missbruksdiagnoser. Det redovisas ingen orsaksförklaring till varför kvinnor beräknas lida av depression mer (låg modalitet) än att män oftare får missbruksdiagnoser (artikel 11).

Denna artikel går att kopplas samman med Ross (2011) och Collins (2010) gällande medias olika representation av kvinnor och män. Kvinnor framställs i media som av negativ karaktär, i artikelns (11) fall som riskgrupp för depression. Även Bengs och Hammarström (2004) talar om en medierepresentation av hälsa och ohälsa som problematisk eftersom bilden media delger inte alltid är sanningsgedigen.

Medias framställning av symtomatologi som kvinnlig och generaliserad
I följande artiklar finns det ett genomgående tema där depressionens symtomatologi är av kvinnlig karaktär, eller könad som Magnusson & Mareck (2010) beskriver det.

”En depression kännetecknas av nedstämdhet som hållit i sig i mer än två veckor. Den som är deprimerad upplever att saker som tidigare var intressant eller underhållande inte väcker samma engagemang och glädje. Sömnstörningar, håglöshet, irritabilitet, ångest och förändrade matvanor är också vanligt.”(Artikel 1, Expressen)

”HUR VET MAN OM MAN ÄR DEPRIMERAD? VANLIGA TECKEN” (Artikel 1, Expressen)

”Här är några vanliga symtom på depression:
Nedstämdhet.

Sömnproblem: Svårt att somna, vaknar flera gånger under natten eller sover för länge.

Bristande intresse och glädje inför sådant som tidigare gjorde en glad.” (Artikel 1, Expressen)

”Depression - 8 tecken du ska se upp med” (Artikel 2, Expressen)

I dessa artiklar (1, 2) redogör Expressen för olika typer av depression samt hur dessa tar sig uttryck. De riktar sig mot ”den som är deprimerad” och lyfter fram påstående utifrån symtom för hur en depression kan yttra sig (hög modalitet).

Expressen generaliserar symtom genom att beskriva sådant som är ”vanligt” förekommande vilket inte nödvändigtvis måste innebära att en människa är deprimerad. Trots detta använder sig Expressen av uttryck som ”hur vet man om man är deprimerad? vanliga tecken” samt ”8 tecken du ska se upp med”(hög modalitet). Expressen har återigen en tvådeladhet, där de först har en inriktning på självdiagnostisering för att sedan generalisera vanliga tecken på depression. Ännu en gång använder de sig av generaliseringar och tecken som inte nödvändigtvis innebär en depression.

Dessa artiklar framställer med andra ord symtom för depression som vanliga varningstecken, trots att de kan variera och framförallt mellan de olika könen. Något som har sin koppling till hur Danielsson och Johansson (2004) i sin studie beskriver symtomen och uttrycken för depression som olika för kvinnor och män som ett resultat av genusetiketter och normer.

”Knappt hälften av alla kvinnor och en fjärdedel av alla män i Sverige får någon gång under livet en riktig depression som måste behandlas med terapi eller medicin, enligt Vårdguiden.” (Artikel 2, Expressen)

”Oavsett bakgrund så brukar depressionen ta sig i uttryck på ett antal specifika sätt, som du bör vara uppmärksam på om du befinner dig i riskzonen.” (Artikel 2, Expressen)

”Plötsligt känns middagen med tjejjänget bara tråkig och den dagliga joggingturen helt onödig. Du ligger hellre hemma i soffan framför tv:n - och de inställda åtagandena blir allt fler.” (Artikel 2, Expressen)

Expressen framställer, som tidigare nämnt, kvinnor som den majoritetsgrupp i Sverige som någon gång i livet drabbas av en depression (artikel 2). De använder vidare av en något generaliserad bild av symtom som människor bör vara uppmärksamma på, åtminstone om läsaren befinner sig i riskzonen. Här kan man då fråga sig om Expressen menar att fenomenet depression har en riskgrupp som består utav kvinnor, baserat på deras framställning av att det är den grupp människor som i högre utsträckning än män diagnostiseras. Analysen tar sig vidare genom att författaren reducerar målgruppen för artikeln ytterligare genom uttryck som försämrad affekt kring tjejmiddagar och dagliga joggingturer. Expressen konstruerar en bild av den deprimerade som av kvinnligt kön, en person som spenderar dagarna på soffan istället för att träffa tjejkompisarna. Det skapas också en diskurs av varierande grad modalitet. Å ena sidan använder sig Expressen av forskning och statistik (hög modalitet). Å andra sidan använder Expressen sig av uttryck som ”bör” och ”brukar” för att dra slutsatser från det förstnämnda, något som snarare har låg grad modalitet.

Magnusson och Mareck (2010) menar att depressionens uttryck förändras över tid. I detta fall framställs det av kvinnlig karaktär. Även Danielsson och Johansson (2004) lyfter fram hur depressionens symptomatologi blir av kvinnlig karaktär, när samhällets syn på vem som drabbas av depression är kvinna. Detta skildrar Bengs och Hammarström (2004) i hur medierepresentationen av depression påverkar samhällets syn på vem som drabbas av sjukdomen.

Detta resultat går även att kopplas samman med Hirdmans (2001) genussystem, där hon beskriver dualistiska könsmetaforer och hur dessa används. Exempelvis

kvinnors koppling till emotioner, respektive männens koppling till intellekt (Magnusson 2003; Widerberg 2007).

Medias framställning av depression som ett kvinnligt fenomen är något som är återkommande. Vidare delger media diverse orsaksförklaringar till varför kvinnor är den överrepresenterade gruppen. I följande artiklar (3 & 4) av Expressen finns ett huvudsakligt fokus på kvinnor och mäns olikheter i hjärnan.

”Forskarna: Kvinnors hjärnor är mer aktiva än mäns” (Artikel 3, Expressen)

”Ny forskning: Kvinnors hjärnor mer aktiva än mäns” (Artikel 4, Expressen)

Artikel 3 och 4 inleder med huvudrubriker som inte får någon direkt koppling till sjukdomen depression utan snarare handlar om att fenomenet ”aktiva hjärnor”. Det här är något som saknar agent, det vill säga att det skulle vara av naturlig orsak. Författaren använder sig av forskning för att styrka påståendet (hög modalitet).

”Har du hört den utslitna frasen om att kvinnor hela tiden övertänker saker? Huruvida det är sant eller inte får vara osagt, men kvinnors hjärnor är faktiskt mer aktiva än mäns.”(Expressen artikel 3)

”Att män och kvinnor är olika är ingen nyhet men att det går att se det så tydligt i deras hjärna är en ganska stor nyhet.” (Expressen artikel 4)

Expressen inleder artikel 4 med att kvinnor och män är olika (hög modalitet). Kvinnor framställs i artikel 3 som mer benägna att övertänka saker. Artikelförfattaren i artikel 3 tar dock avstånd från huruvida denna fras i citatet skulle vara sanningsgedigen eller ej (låg modalitet), och följer istället upp med forskning som påvisar olikheter i hjärnan (hög modalitet). I artikel 4 framställs kvinnor som olika och att detta inte skulle vara en nyhet (hög modalitet). Med andra ord beskriver Expressen i artikel 4 att män och kvinnor är olika, vilket inte skulle vara en nyhet men det sker ingen vidare förklaring till varför eller vad Expressen syftar på.

Enligt den diskursiva praktiken upprätthåller författaren tidigare diskurser och bygger vidare på detta, trots att denna inte nödvändigtvis ställer sig bakom uttrycken vilket tyder på låg modalitet.

”Kvinnors hjärnor är mer aktiva än mäns, visar forskning från USA. Fynden kan förklara varför kvinnor oftare drabbas av depression.” (Artikel 4, Expressen)

I citatet ovan (artikel 4) framställs kvinnors hjärna som mer aktiva än mäns, och styrker sedan detta med forskning (hög modalitet). Senare uttrycker artikelförfattaren hur dessa fynd kan förklara varför kvinnor oftare drabbas av depression (låg modalitet)

”Forskarna menar att de här fynden skulle kunna förklara varför kvinnor tenderar att vara mer empatiska och bättre på att samarbeta,

men även varför de är överrepresenterade när det kommer till till vissa typer av psykisk ohälsa, som ångest, depression, insomni och ätstörningar.” (Artikel 4, Expressen)

”Kan förklara varför kvinnor drabbas av depression”(Artikel 4, Expressen)

I första citatet beskrivs hur forskares fynd möjligtvis skulle kunna förklara varför kvinnor tenderar att vara mer empatiska och mer samarbetsvilliga(låg modalitet), men följs upp med varför dessa fynd resulterar i en förklaring på varför kvinnor är överrepresenterade av bland annat depression(hög modalitet). I texten uttrycks med andra ord att dessa fynd skulle grunda sig i varför kvinnor är mer benägna att drabbas av depression. Senare i artikeln uttrycks hur dessa fynd kan förklara varför kvinnor drabbas av depression, något som har låg modalitet.

I artikel 3 fortsätter Expressen med sina sanningsanspråk gällande kvinnors benägenhet att drabbas av diverse sjukdomar, vilket exemplifieras nedan.

”Mer benägna att drabbas av vissa sjukdomar” (Artikel 3, Expressen)

”kvinnor är mer benägna att få ångest, drabbas av depression, sömnlöshet och ätstörningar.” (Artikel 3, Expressen)

Alltså framställer Expressen kvinnor som mer benägna att drabbas av, i första hand, ”vissa sjukdomar”(hög modalitet) som vidare formuleras om till bland annat depression(hög modalitet).

I dessa artiklar (3, 4) framställer media kvinnors depression som fynd, vilket går att finna i biologiska förklaringar samt skillnader mellan kvinnor och män. Danielsson och Johansson (2004) menar att denna typ av förklaringar gärna görs utifrån biologiska forskningsfynd. Exempelvis att hjärnstrukturer och hormonella skillnader mellan män och kvinnor är orsaken till ett fenomen. De menar att det krävs en socialkonstruktivistisk förklaringsmodell med ett genusperspektiv för att påpeka skillnader mellan könen. Exempelvis att skillnader mellan könen för suicid kontra depression bör klaras genom sociala konstruktioner för rådande samhällsstrukturer. Expressen använder sig av forskning som anger biologiska fynd för att förklara varför kvinnor drabbas av depression, något som skulle kunna ha sin koppling i det Roosvall och Widerstedt (2015) menar är tecken på att media vill verka sanningsgedigna.

Att depressionens symtomatologi framställs som av feminin typ är genomgående i vår empiri. I en artikel av Svenska Dagbladet (9) råder det motsatta meningar om kvinnors socialisering i samhället. Svenska Dagbladet framställer i artikeln de egenskaper som kvinnor utvecklar genom socialisering som styrkor vilka innebär riskfaktorer.

”Men man får heller inte glömma att kvinnor socialiseras att vara omhändertagande och mer inkännande. De här styrkorna, att bättre lära sig förstå och lyssna på andras och egna känslor, kan utvecklas till riskfaktorer under tonåren. En teori om depressioner är att det går att bli alldeles för inkännande och fokuserad på negativa känslor.” (Artikel 9, SvD)

I citatet (artikel 9) beskriver artikelförfattaren hur kvinnor socialiseras till att vara omhändertagande och mer inkännande (hög modalitet). Hirdman (2001) talar om hur samhället utgår från männen, när SvD konstruerar kvinnan som ”mer inkännande” kan man fråga sig i relation till vem? SvD framställer att det finns styrkor i att vara omhändertagande men också risker eftersom detta kan skapa ett fokus på negativa känslor (låg modalitet). Citatet (9) framställer ett förlopp från kvinnors utveckling i socialisering till depressioner. Språkbruket består också av oklara personifieringar uttryckt i ”man får inte glömma”, vem är det som inte får glömma det artikelförfattaren nu presenterar? Vem vänder sig artikeln till när kvinnan omtalas snarare än tilltalas?

”Dock utsätts kvinnor i högre grad än män för trauman under barndomen, framförallt sexuella övergrepp. I en amerikansk undersökning var graden av självrappporterade övergrepp, vanskötsel och dysfunktionella hemmiljöer nästan dubbelt så hög för kvinnor som för män. Så i genomsnitt verkar det finnas fler anledningar för kvinnor att bli deprimerade. Det här visar att orsakerna återigen är både genetiska/biologiska och miljöbetingade/kulturella.” (Artikel 9, SvD)

”Risken för depression är lika stor för båda könen innan puberteten, men efter puberteten är det vanligare för kvinnor att bli deprimerade. De här könsskillnaderna har både biologiska och sociala orsaker. Till exempel producerar kvinnor mer stresshormon än män och det kvinnliga könshormonet progesteron hindrar stresshormonsystemet från att stänga av sig självt, något som sker hos män. Kvinnor utsätts också för större hormonsvängningar än män under menstruationscykel, graviditet och klimakterium.” (Artikel 9, SvD)

Svenska Dagbladet (artikel 9) framställer depression i relation till kvinnor nu som något som är en konsekvens av sociala strukturer och förtryck exempelvis sexuella övergrepp och dysfunktionella hemmiljöer (hög modalitet). Detta menar artikelförfattaren skulle innebära att det verkar finnas (låg modalitet) fler anledningar för kvinnor att falla i depression, på grund av kvinnors förtryck. Artikeln nämner en rad orsaksförklaringar vilka konstruerar och framställer kvinnor som de utsatta och hårt drabbade vilka skulle vara anledningar till depression. Bland annat förklaringar om kvinnors biologi och genetik men också sociala faktorer i form av egenskaper kvinnor utvecklar (hög modalitet). Dessutom framställer artikeln (9) kvinnor som de utsatta och att detta skulle vara befogat genom att nämna möjliga orsaksförklaringar. Med andra ord presenteras att vara kvinna som en riskfaktor för att drabbas av depression, oavsett om det är på grund av hormoner eller socialt förtryck. Att konstruera kvinnor på detta vis kan ha sin koppling till socialkonstruktivismen (Widerberg 2007) där begreppsliga och språkliga kategorier beskriver världsuppfattningar för människor i ett samhälle. Utifrån dessa kategoriseringar skapas också kunskap och sanningar vilka är relativa beroende på vem som betraktar världen (Winther-Jørgensen & Philips 2000). Svenska Dagbladets framställning av kvinnor som utsatta på grund av socialt förtryck och biologiska faktorer bidrar till kategorisering och kan därmed uppfattas som en sanning.

Medias framställning av individualiserat hälsoansvar

I följande tema redogör vi för artiklar vilka framställer depression ur ett individualiserat hälsoperspektiv. Detta är något som Bengts och Hammarström (2004) menar är problematiskt, att individualisera hälsoansvaret och framförallt för kvinnor.

”6 typer av depression och hur du lindrar”(Artikel 1, Expressen)

Artiklens rubrik (1) vänder sig till personer med oro för depressiva symtom och hur dessa i så fall kan lindras. Media lägger här ansvaret på individen att självdiagnosticera och lindra symtomen (hög modalitet).

I en annan artikel av Expressen framställs kvinnors depression ha sin grund i kosten, vilket presenteras i följande citat.

”Sluta deppa – ta en tonfiskmacka i stället”(Artikel 5, Expressen)

”Många kvinnor lever med depressioner på daglig basis vilket gör studien än mer intressant.”(Artikel 5, Expressen)

I artikel 5 förmedlas att många kvinnor lever med depression genom bland andra ovanstående citat(hög modalitet), vilket gör att studier på kvinnors depression blir av intresse. Det lämnas heller ingen orsaksförklaring på varför många kvinnor skulle lida av depression. Detta ger samhället en felaktig bild av hur depression tar sig uttryck, samt vem som drabbas. Expressens representation av att ett stort antal kvinnor lever med depression på daglig basis är problematisk då media har ett stort inflytande på samhällets uppfattningar om vad som är sanning. Detta är något som Roosvall och Widerstedt (2015) uttrycker som problematiskt då media förmedlar sina sanningsanspråk utan att dessa nödvändigtvis måste vara sanningsgedigna. Media konstruerar vidare på en redan konstruerad diskurs, vilket resulterar i vidmakthållande av existerande strukturer och maktrelationer. Utgångspunkten är utifrån den manliga normen, för utifrån denna ge förklaringar på hur världen ser ut (a.a 2015; Hirdman 2001)

”Är du nere? Då ska du kanske testa att käka en tonfiskmacka. Att äta fisk minskar risken för depressioner med 25 procent, men bara om du är kvinna[...]” (Artikel 5, Expressen)

Här förmedlar Expressen hur fisk kan minska risk för depression. Expressen uttrycker hur depression kan ha sin grund i en fiskfattig kost ifall du är av kvinnligt kön(hög modalitet). Detta kan ses som ett sätt att individualisera hälsoansvaret för kvinnor, då att inte äta fisk möjligen resulterar i större risk för depression. Vidare antyds att nedsatt stämningsläge skulle vara likvärdigt med depression (artikel 5).

”Kvinnor som åt fisk mer än två gånger i veckan hade 25 procents lägre risk att få depression. Anledningen till att resultat uteblev för männen kan bero på att de konsumerade mer omega 3-fetter genom andra matkällor, som kött.” (Artikel 5, Expressen)

Här påvisas en förklaring där omega 3-fetter påverkar huruvida personer drabbas av depression eller ej (hög modalitet). Expressen framställer kvinnors omega 3-

intag som sämre än mäns. Därav bör kvinnor reflektera över sitt kostintag eftersom risken för depression ökar ifall detta inte täcks. Med andra ord jämför media kvinnor med mannen som idealet, och framställer mäns kost som mer omega 3-rik, och behöver därav inte reflektera över sitt kostintag i jämförelse med kvinnor (artikel 5). Detta resultat går att likna med Bengs och Hammarström's (2004) invändning gällande medias sätt att individualisera hälsoansvaret, vilket är särskilt vanligt när det handlar om kvinnor.

”Studien publicerades i American Journal of Epidemiology - och menar att omega 3-fetter i kombination med kvinnliga sexhormoner som östrogen och progesteron gör att hjärnan fungerar mer effektivt.” (Artikel 5, Expressen)

I detta citat (artikel 5) uttrycks hur kvinnors hormoner i kombination med omega 3-fetter gör att hjärnan fungerar mer effektivt, vilket påverkar utfallet för huruvida kvinnor kommer till att drabbas av depression eller ej. Expressen förmedlar hur viktigt det är för kvinnor att äta rätt om hjärnan ska fungera optimalt, vilket minskar risken för depression (hög modalitet). Danielsson och Johansson (2004) skriver om att orsaksförklaringar kring varför kvinnor drabbas av depression i större grad än män oftast fokuserar på hormonella sådana. Dock anser Danielsson och Johansson att en socialkonstruktivistisk förklaringsmodell är nödvändig för att finna förklaringar på detta fenomen då samhällsnormer och genusetiketter har en betydande påverkan.

I ytterligare en artikel av Expressen (6) framställs kost som en bidragande faktor till kvinnors depression. Återigen skildras detta ur ett individualiserat hälsoperspektiv.

”Byt ut maten som gör dig deppig – 10 tips”(Artikel 6, Expressen)

”Enligt en ny omfattande Harvard-studie kan den inflammationsdrivande maten även göra oss deppiga. Risken ökar för depression och annan psykisk ohälsa, visar studien där man följt 43 685 amerikanska kvinnor i åldern 50–77 år sedan 1996.” (Artikel 6, Expressen)

Expressen rubricerar artikeln (6) med syftet att upplysa mottagaren hur viss mat kan resultera i depressiva symtom (hög modalitet) Detta följs sedan upp med en presentation av en studie som studerat hur inflammationsdrivande mat kan (låg modalitet) göra kvinnor deppiga, eftersom studien enbart är gjord på kvinnor. Därav är textens mottagare för kvinnor.

”- Studien är stor och mycket intressant. Den visar framför allt hur viktigt det är att vi börjar äta mer från växtriket, främst grönsaker. En kost som vi är skapta för, som vi utvecklats av och mått bra av både fysiskt och psykiskt.” (Artikel 6, Expressen)

”DEPPIG AV VIT KOST. Socker och vitt mjöl absorberas i övre tarmen och magen blir ”arbetslös”. Vi blir låga, trötta, energilösa. Kvinnor som äter en vit kost löper 29-41 procent större risk att drabbas av depression jämfört med de som äter en sundare kost, visar ny omfattande Harvard-studie.” (Artikel 6, Expressen)

Expressen (artikel 6) skriver om hur många kvinnor som drabbats av depression i relation till en inflammationsdrivande kost. Därav framställs kost som orsaken till huruvida kvinnor kommer till att drabbas av depression eller ej (hög modalitet). I artikeln lyfter Expressen inte fram huruvida resultatet av forskningen möjligen påverkats av andra faktorer såsom livshändelser. Istället rekommenderar Expressen kvinnor att sluta äta inflammationsdrivande kost, som en orsak till att kvinnor drabbas av depression (hög modalitet). Collins (2011) skriver om att kvinnor i media porträtteras som offer för olika livshändelser, vilket Ross (2010) även lyfter fram som problematiskt. Ross menar att medias framställning av kvinnor oftast är av negativ karaktär, vilket medför en påverkan på samhället då media besitter stor diskursiv makt. Därav är Expressens framställning av att kvinnors depression skulle ha sin grund i inflammationsdrivande kost bekymmersam.

Det är dock inte enbart kost som påverkar kvinnors risk för depression enligt Expressen. Expressen skriver även i en annan artikel (7) hur kvinnors sovvanor kan resultera i depression.

”Kvinnor som sover länge har ökad risk att bli deprimerade” (Artikel 7, Expressen)

”När du går och lägger dig kan spela stor roll för ditt mentala välbefinnande.

Åtminstone om du är kvinna.

Enligt en ny studie är de som går och lägger sig tidigt och går upp i ottan mindre benägna att utveckla depression.” (Artikel 7, Expressen)

Rubriceringen i denna artikel (7) har ett tydligt fokus på målgruppen kvinnor. Rubriken uttrycker att kvinnor som sover länge har en ökad risk för depression (hög modalitet). Det lämnas ingen vidare förklaring till varför just kvinnor som sover länge skulle innebära en ökad risk för depression, utan detta framställs som av naturlig orsak. Artikelförfattaren följer sedan upp med ett påstående gällande att kvinnors mentala välbefinnande har sin grund i när kvinnor går och lägger sig. Det poängteras även att detta enbart gäller för personer av kvinnligt kön (hög modalitet).

”Tidigare studier pekar på att nattugglor löper mer än dubbelt så stor risk att drabbas av depressioner än morgonmänniskor. Men eftersom dessa studier ofta inhämtar data från en specifik tidpunkt och inte tar hänsyn till andra faktorer är det svårt att veta om det är depressionen som gör att man stannar uppe sent, eller det faktum att man är en nattmänniska som gör en deprimerad.” (Artikel 7, Expressen)

Artikeln (7) talar om kausala faktorer, men kan inte ge någon vidare förklaring till vad som är orsak och verkan (låg modalitet). Återigen har detta sin koppling till Rosvall och Widerstedt (2015) där de lyfter fram hur media drar nytta av naturvetenskapens sanningsanspråk för att förmedla hur någonting är till samhället.

I ovannämnda artiklar har Expressen presenterat kost och sovvanor som orsaksfaktorer till depression. I en annan artikel av Expressen (8) presenteras nu

brist på motion som en riskfaktor för depression. Återigen med ett huvudsakligt fokus på kvinnor.

”Studie: Så snabbt blir du deppig av att sluta träna”(Artikel 8, Expressen)

”Forskarna undersökte 152 vuxna, 50 av dessa var kvinnor.” (Artikel 8, Expressen)

”Tre dagar utan träning ökar risken för depression för vissa” (Artikel 8, Expressen)

”När de slutade träna så var effekterna påtagliga. Efter bara tre dagar utan träning så visade några av deltagarna upp symptom som kan kopplas till depression. Det verkar också som att kvinnor lättare får depressiva symptom när de slutar träna än män.” (Artikel 8, Expressen)

Media presenterar statistiken i förhållande till män, 152 vuxna och 50 av dessa var kvinnor snarare än 102 av dessa var män. Män är också synonymt med vissa, medan kvinnor anges som kvinnor i artikeln (8). Vidare antyds att effekterna av att sluta träna var påtagliga då några av deltagarna uppvisade depressiva symptom (hög modalitet). Senare antyds att det verkar som (låg modalitet) att kvinnor får lättare depressiva symptom av att sluta träna i jämförelse med det manliga könet.

”Så ska du träna för att undvika oro och ångest” (Artikel 8, Expressen)

”Exakt hur stark kopplingen mellan minskad träning och ökad risk för depression är har forskarna inte slagit fast, men att det finns ett samband står klart. Ett större urval av deltagare behövs också för att kunna slå fast några resultat, påpekar forskarna.” (Artikel 8, Expressen)

Expressen (artikel 8) talar om orsakssamband (hög modalitet) men problematiserar samtidigt den forskning som artikeln bygger på (låg modalitet). Trots detta rubricerar Expressen sin artikel (8) med ”Så ska du träna för att undvika oro och ångest” (hög modalitet). Diskursordningen blir därmed riskfylld. Återigen är medias sätt att individualisera hälsoansvaret för kvinnor något som inte tillhör det ovanliga, vilket Bengs och Hammarström (2004) lyfter fram som bekymmersamt.

Medias påståenden om vad som kan vara (låg modalitet) är vanligt förekommande i det empiriska materialet, följande artikel är inget undantag (artikel 10).

”Depressioner kan starta i livmodern”(Artikel 10, Expressen)

”I takt med att dagsljuset försvinner kommer höstdepressionen för nära en halv miljon svenskar. Ny forskning visar att mödrar som varit deprimerade under graviditeten riskerar att föra vidare den psykiska ohälsan till sina barn.” (Artikel 10, Expressen)

”-Budskapet är tydligt. Genom att hjälpa kvinnor som är deprimerade under graviditeten lindrar inte bara deras lidande utan även det hos nästa generation, säger hon till BBC.” (Artikel 10, Expressen)

Expressen framställer gravida kvinnor som eventuellt skyldiga om deras barn skulle lida av depression någon gång i livet. Ett budskap som anses ”tydligt” (hög modalitet). Individualiserat hälsoansvar är återkommande och budskapet är riktat mot gravida kvinnor eller de i relation till dessa kvinnor (artikel 10). Återigen är detta individualiserade hälsoansvar något som Bengs och Hammarström (2004) lyfter fram som en stor riskfaktor.

”- Det finns inget ödesmättat i sådana här fynd. Allmänt kan jag säga att om en mamma lider av ångest under graviditeten så påverkar det fostrets utveckling på många sätt. Det finns en ökad sårbarhet, men inget som absolut säger att barnet ska bli deprimerat.” (Artikel 10, Expressen)

I annan mening talas det om en ökad risk men att det saknas samband som skulle innebära att barn som föds av deprimerade kvinnor skulle drabbas av sjukdomen. Mottagaren och tolkaren av artikeln är möjligtvis kvinnor som oroar sig för depressioner. Media väljer att presentera forskningen tidigt i artikeln, med ett fokus på att kvinnor med depression skulle kunna riskera att föra vidare sjukdomen till nästa generation. Däremot väljer artikelförfattaren att presentera hur resultatet av forskningen möjligtvis innebär en viss risk, men att det inte finns något som tyder på att det absolut innebär att barn som föds av deprimerade mammor skulle bli sjuka. Detta är något som framkommer längst ner i artikeln. (artikel 10). I samma artikel finns med andra ord flera citat bestående av hög modalitet men som till stor del är motsägelsefulla till varandra. Expressen presenterar forskning i första hand som absolut sanning (hög modalitet) för att sedan avsluta artikeln med att det inte behöver innebära någon genetisk ärftlighet (låg modalitet).

I en annan artikel av Svenska Dagbladet (12) vänder sig rubriken till kvinnor och hur dem i kombination med vin skulle vara någonting magiskt. En rubrik av brett tolkningsutrymme.

”Kvinnor och vin - en magisk kombination” (Artikel 12, SvD)

Vin skulle med en sådan rubrik därmed kunna uppfattas som någonting feminint. Detta när en diskurs skapas av kvinnor och vin (artikel 12).

”Mikael Mölstedt: Kvinnor och vin - en magisk kombination Kvinnor och vin tycks vara en magisk kombination. Åtminstone om jag ska tolka rapporter kring kvinnor, vin och hälsa.” (Artikel 12, SvD)

”Här ska det dock bara handla om positiva rapporter. Den första kommer från Universitetet i Navarra i Spanien. Där har de i ett forskningsprojekt konstaterat att kvinnor som intar en måttlig mängd vin minskar risken rejält för att drabbas av depression. Forskarna följde över 13 000 kvinnor i fyrtio år där ingen led av depression från start. Det visade sig att de som drack ett till två glas per dag hade fyrtio procents mindre risk att drabbas av depression jämfört med en

kontrollgrupp. Bland männen fanns det, märkligt nog, ingen skillnad alls.” (Artikel 12, SvD)

Vidare följer hur en diskurs om kvinnor och vin är skapad ur tolkningar av andra rapporter av positiv klang. Artikeln skapas därmed av information som är ett medvetet positivt urval av rapporter om kvinnor och vin. Svenska Dagbladet framställer och konstruerar en kvinna som genom ett genomsnittligt intag av 1–2 glas vin per dag kan undgå depression då det är ett påstående som bara är giltigt för kvinnor (artikel 12). Ett medvetet urval och att lyfta fram det positiva från forskning skapar en diskurs, kunskap eller sanning att förmedla till samhällets invånare om hur något är. Detta kan medföra risker eftersom media har stor påverkan på människor trots ökad kunskap om källkritik (Roosvall & Widerstedt 2015; Ross 2010).

”Generellt är jag skeptisk till statistiska hälsoundersökningar. Ibland kan det vara svårt att veta vad som är orsak och verkan.” (Artikel 12, SvD)

Artikelförfattaren tar avstånd från huruvida det är sanning eller inte då han förhåller sig skeptisk till dessa hälsoundersökningar (låg modalitet) baserat på okunskaper om orsak och verkan (artikel 12).

”Tittar jag närmare på många studier som gjorts finns det mycket som kan glädja alla kvinnor. Jag kan inte i god för några resultat även om alla studier är verkar gjorda enligt vetenskapens alla regler.” (Artikel 12, SvD)

Å andra sidan menar artikelförfattaren att genomförda studier är något som skulle vara till glädje för alla kvinnor (låg modalitet). Återigen tar han avstånd från hur studierna är genomförda, men väljer ändå att publicera en artikel i en av Sveriges största morgontidningar om hur kvinnor kan undgå att drabbas av sjukdomen depression, åtminstone om de dricker 1–2 glas vin per dag.

Sammanfattning

Artikelförfattare belyser orsaksförklaringar till depression och framställer kvinnor som de drabbade på grund av givna orsaksförklaringar. Dessa orsaker lyfts fram som agenter, det som enligt media är anledningen till att kvinnor i högre grad drabbas av depression. Detta medan det i andra artiklar inte finns några sådana förklaringar eller *agenter* (transitivitet). Fynd vi har gjort i det empiriska materialet är också hur media konstruerar påståenden utifrån forskning som de själva inte nödvändigtvis ställer sig bakom. De medför skapandet av en diskurs och upprätthållandet redan existerande diskurser, vilka förmedlas med enkelhet till samhället. Trots att människor är alltmer medvetna om behovet av källkritik påverkar media människor i stor utsträckning vid förmedlandet av kunskap och sanningar. Media framstår som att de tar människors bästa i beaktning och arbetar för samhällets skull (Roosvall & Widerstedt 2015; Ross 2010). Forskning som talar om hur det behövs kompletterande studier för att dra slutsatser men tidningar som spekulerar i möjliga orsaksfaktorer och samband. Därigenom skapar media diskurser genom användande av rapporter och statistik (hög modalitet) om att kvinnor är den mest drabbade gruppen. Utifrån detta reproducerar och upprätthåller media rådande diskurser för framställningen av kvinnor som de överrepresenterade för depression vilket har sin koppling till genusteorin

(Hirdman 2001; Lykke 2009) samt socialkonstruktivismen (Widerberg 2007; Winther Jørgensen & Philips 2000) .

Medias framställning och konsekvenser

I detta avsnitt diskuterar vi studiens andra frågeställning, *vilka konsekvenser kan mediernas framställande av depression skapa i förhållande till genusperspektivet?* Dessa konsekvenser ska med andra ord förstås utifrån genusteorin och socialkonstruktivism, samt analyseras genom Faircloughs tredje dimension; social praktik. Denna tredje dimension analyseras till sist med anledning av att undersöka hur diskursen ”kvinnors depression” påverkar samhället och den sociala praktiken.

Framställandets konsekvenser

Den sociala praktiken utformas av strukturer och maktrelationer vilka är processer människor sällan är medvetna om (Winther – Jørgensen & Phillips 2000). Trots att människor är alltmer källkritiska har media en betydande påverkan vilket är bekymmersamt (Ross 2010). Även Bengs och Hammarström (2004) beskriver medias diskursiva makt som problematisk. Media förmedlar en ideologisk kunskap om vad som är sanning i samhället. Genom dessa kan könsnormer och genusstrukturer skapas och upprätthållas. Detta kan medföra konsekvenser för kvinnor genom medias framställning av depression som ett individualiserat problem. Kvinnor är överrepresenterade i inslag om depression och psykisk ohälsa (artikel 1,2,13 m.fl), något som förstärker samhällets bild av att depression är av feminin karaktär. Ur analysens tema *individualiserat hälsoansvar* skildras detta framställande vilket kan innebära ett personligt ansvar för kvinnor. Dels gällande risken att drabbas, och dels självmant ta sig ur depressionen genom att träna och äta på ett visst sätt snarare än att söka vård (artikel 1, 2, 6, 7, 8, 12). Dessa artiklar innehåller ”lösningar” vilka baseras på feminin symtomatologi och därmed riktar sig till kvinnor. Bengs och Hammarström (a.a) menar att hälsoansvar som riktar sig till kvinnor är av stor risk.

Enligt Danielsson och Johansson (2004) bidrar synen på symtomatologin för depression som feminin å ena sidan att mäns depressioner ofta förbises. Å andra sidan antas kvinnors somatiska sjukdomar ha sin grund i emotionella besvär i form av depression. Med andra ord finns det en symbios mellan kvinnor och depression (Hirdman 2001), vilket resulterar i att kvinnor övermedicinerar på grund av besvär som kan vara somatiska. Medan män undermedicinerar för depression då besvären antas grunda sig i somatisk sjukdom. Detta på grund av en bristande genusmedvetenhet i kliniskt arbete som medför konsekvenser för både kvinnor och män (a.a 2004). Medias framställning av depression resulterar i sociala konsekvenser för gruppen kvinnor. Detta när maktstrukturer skapas och upprätthålls i medias diskurser (a.a 2001). Hirdman menar att medias framställande av kvinnor är smittsamma stereotyper. Med detta menas att bilden media skapar av kvinnor är utifrån normer, egenskaper, sociala roller etcetera. Konsekvenserna av medias framställning förstås utifrån sociokulturella skillnader. Därför är av stor vikt att förstå den grund genusteorin utgörs av. Genom denna förstår vi skillnader könen har biologiskt och sociokulturellt. Enligt Danielsson och Johansson (a.a) krävs en socialkonstruktivistisk förklaring till kvinnors situation, snarare än att det enbart är biologiska skillnader som skapar dessa könsstrukturer.

I media porträtteras kvinnor som utsatta. Exemplet att kvinnor riskerar att drabbas

av depression på grund av socialt förtryck (artikel 9) är i linje med Collin (2011) och Ross (2010). De menar att kvinnors representation i media är negativ och gruppen kvinnor framställs som offer för diverse livshändelser. Denna framställning resulterar i sociala konsekvenser eftersom kvinnors underlägsna roll i samhället upprätthålls (Hirdman 2001). Kaspersen (2007) menar att media påverkar individens vardag och rutiner då medialisering medfört en ständig uppkoppling. Detta har medfört att människor tvingas ta ställning till medias diskurser som upprätthåller ojämlikhet och könsstrukturer. Sammantaget kan medias påverkan skapa konsekvenser för kvinnor. Dels i form av att lägga ansvaret på kvinnor oavsett bakgrund till depression och hälsobild. Men också i takt med den ökade medialiseringen i samhället som medför att kvinnor känner ett personligt ansvar för det media framställer. Ett exempel ur empirin är att kvinnors depression orsakas av förtryck (artikel 9) eller kan lindras med en tonfiskmacka (artikel 5).

Vidare finns en problematik i samhällets syn på femininitet som påverkar det kliniska arbetet. Strömbäck (2014) skriver om hur denna syn ställer krav på unga tjejer. Detta är något som har negativ påverkan på deras psykiska hälsa och kan förstås som en konsekvens. Collin (2011) och Ross (2010) menar att medierepresentationen av kvinnor är negativ, vilket resulterar i sociala konsekvenser för kvinnor. Utifrån socialkonstruktivismen (Winther-Jørgensen & Philips 2000) kan förståelse nås för hur diskurser är med och skapar vår verklighet exempelvis identiteter och sociala relationer. Medias diskurser möjliggör för sociala mönster att bevaras eftersom diskursen i sig konstruerar dessa. Utifrån vår empiri är det tydligt hur media skapar bilden av kvinnor som utsatt grupp. Dels genom hur de presenterar depression som av feminin karaktär. Men även orsaksförklaringar till depression, exempelvis att kvinnor drabbas i högre grad på grund av socialt förtryck eller biologiska faktorer. Kvinnor representeras som mer inkännande och omhändertagande, vilket framställs som ett resultat av socialiseringsprocesser i samhället (artikel 9). Detta har sin koppling till dualistiska könsmetaforer och den symboliska bilden av könet. Det vill säga att kvinnor kopplas till emotioner, kropp och underordning (Magnusson 2003; Widerberg 2007), vilka är diskurser som media upprätthåller genom att presentera kvinnors depression som ett resultat av hormoner eller maktstrukturer i form av förtryck. Detta leder även till konsekvenser för män då symtomatologin för depression samt hur den tar sig uttryck skapar ojämlikheter. Med andra ord exkluderas män ur medias framställande gällande vem som drabbas. Detta påverkar i sin tur samhällets syn på sjukdomens karaktär (Danielsson & Johansson 2004).

I Hirdmans genusteori (2001) finns begreppet deformering och är det sista nyckelordet i genuskontraktet vilket ligger till grund för stereotypi. Detta begrepp skapar förståelse för underordning och hur denna eftersträvas, osynliggörs, fortlöper och blir till självklarhet. Media skapar och upprätthåller diskurser genom utformningen av nyhetsartiklar. Dessa bidrar till konstruktioner av diskurser vilka påverkar människor i deras vardagsliv och beteende. När media väljer att presentera depression som av feminin karaktär, med överrepresentation och individualiserat hälsoansvar för kvinnor konstruerar media också diskurser. Dessa upprätthåller och skapar normer, maktstrukturer och genusetiketter som medför flera konsekvenser för kvinnor och män. Stereotyper, prototyper och kulturellt ärvda självklarheter ökar och jämlikheten minskar, exempelvis i media där symbios mellan kvinna och depression är stark (a.a). Diagnoser som tidigare varit

kvinnliga (Magnusson & Mareck 2010) medför konsekvenser sociokulturellt då de varierar beroende på kontext, kultur etcetera. Därmed är samhällets syn av vem som drabbas föränderlig. I det kliniska arbetet påverkas diagnostiseringen därmed av dessa faktorer. Med andra ord påverkar medias diskurser diagnostisering.

Bengs och Hammarström (2004) menar att medierepresentationen påverkar läkemedelsannonser för antidepressiva. Läkemedelsannonserna har ett huvudsakligt fokus på och för kvinnor. Detta kan förstås som en konsekvens av samhällets syn på depression som en kvinnlig sjukdom, vilket medias framställande konstruerar. Ett antagande som blir problematiskt när media använder sig av sina sanningsanspråk och påstår sig ha människors bästa i beaktning (Roosvall & Widerstedt 2015).

Sammanfattning av diskussion

Studien är ur en svensk kontext vilket innebär att hur media framställer kvinnors depression och vilka konsekvenser detta får socialt eventuellt skiljer sig från andra samhällen. Detta eftersom faktorer som normer och ideal är beroende av tid och plats. Det innebär också att lyfta dessa faktorer som föränderliga även inom ett och samma samhälle (Hammarström 2005).

Medierepresentationen konstruerar en bild av depression och hur den tar sig uttryck vilket vi analyserat i denna studie. Vidare har vi även identifierat en rad konsekvenser utifrån denna medierepresentation. Medias framställning innebär konstruktioner av diskursiva maktrelationer med ett innehåll som påverkar samhället (Roosvall & Widerstedt 2015) och kliniskt arbete (Strömbäck 2014; Danielsson & Johansson 2004). Genusforskning och teori skildrar vad som är manligt och kvinnligt vilka skapas genom ideal, normer och förväntningar (Hammarström 2005).

Då medierepresentationen av psykisk ohälsa har påverkan på samhällets syn av depressionens uttryck, är kvinnors överrepresentation ytterst problematisk (Bengs & Hammarström 2004). Medias diskursiva makt gällande skapandet och upprätthållandet av maktrelationer blir särskilt tydligt när kvinnor representeras som deprimerade i högre grad än män (Roosvall & Widerstedt 2015), trots att män är överrepresenterade i suicidstatistiken (Danielsson 2010). Kvinnors överrepresentation av diagnosen depression har snarare sin grund i rådande genusstrukturer, där mäns depressioner ofta förbises av vården på grund av ett annorlunda uttryck av sjukdomen (Danielsson & Johansson 2004). Depression har hög dödlighet och män är överrepresenterade för suicid (a.a 2010). Trots detta framställs kvinnor som den drabbade gruppen i media (Ross 2010).

Media använder sig av sanningsanspråk likt naturvetenskapens för att framställa en kunskap om samhällsförhållanden. Media vill förmedla ett budskap om att de har människors bästa i beaktning. Detta medför konsekvenser eftersom förmedlandet av sanningsanspråk på lättillgängligt vis påverkar människor i hög grad (Roosvall & Widerstedt 2015; Magnusson & Mareck 2010). I studiens empiri framställer samtliga artikelförfattare kvinnor som överrepresenterade för depression och därav skapar och upprätthåller diskurser snarare än att förändra dem.

Kvinnor är mer än bara ett biologiskt kön. Ur socialkonstruktivistiskt perspektiv får det kvinnliga sin mening ur kategorier som är skapade av sociala faktorer.

Exempelvis vad som anses kvinnligt eller manligt. Hur kvinnor bör leva är inte givet av naturen utan en produkt av sociala aktiviteter genom vilka kunskap produceras (Widerberg 2007). Biologin skapar legitimitet för kvinnors sociala plats, exempelvis som barnafödande, men biologin är inte i sig en orsak till kvinnors andra ordning i världen (Hirdman 2001). Social segregation som konsekvens av medialisering rättfärdigas inte av kvinnors förtryck gällande sociala och biologiska faktorer.

Kritiska diskursanalysen belyser ojämlikheter, maktförhållanden och eftersträvar social förändring och förändringsarbete samt påpekar forskningsbehov. Vår studie visar att media framställer kvinnors depression på ett sätt där kvinnor bland annat själva bär ansvaret biologiskt och ur tillfriskningssynpunkt. De fynd som gjorts ur analysen styrks av vår teori och tidigare forskning. Bland annat också problematiken av medias framställning av depression som av kvinnlig symtomatologi. Det behövs däremot fler studier för att generalisera ett sådant resultat. Men återigen pekar vår studie på att kvinnors depression är överrepresenterad i media, och att detta får konsekvenser utifrån rådande genusstrukturer. Faircloughs språkbruksmedvetenhet finns för att ge samhället och människor medvetenhet om begränsningar i det som råder och möjligheter till förändring för vad som istället borde vara. Något som denna studie skildrar i den alltmer ökade medialiseringen. Bland annat att empirin synonymiserar ord som depression med psykisk ohälsa, vilket är ett brett samlingsbegrepp för nedsatt psykiskt välbefinnande eller diagnos och konstruerar diffusa diskurser.

METODDISKUSSION

Här följer en diskussion av metod och tillvägagångssätt men även en diskussion om resultat och analys i koppling till teorier samt tidigare forskning.

När diskurser analyseras blir de som undersöker dessa också oundvikligt en del av diskursen, något som bidrar till ett slags upprätthållande. Metoden kritisk diskursanalys innebär att upptäcka diskursiva konstruktioner och det skapar svårigheter att studera fullständigt objektivt eftersom analysen av det empiriska materialet består av våra tolkningar av hur media framställer depression i relation till kvinnor i utvalda tidningar (Winther Jørgensen & Philips 2000). Vi är också medvetna om att kritisk diskursanalys försvårar reliabiliteten eftersom den undersöker diskurser vilka förändras över tid och även består av vår tolkning av valt empiriskt material (Barmark & Djurfeldt 2015). Vårt urval av artiklar och citat påverkar med andra ord bilden av medias framställning. Vi har i studien försökt ge en breddad bild med förklaringar för att återge medias framställning på bästa möjliga vis utan att vara exkluderande. Användningen av Faircloughs tredimensionella modell har å andra sidan möjliggjort för tematisering och analys av text utifrån ett tvärvetenskapligt perspektiv (a.a 2000). Objektiviteten påverkas också av urvalet ur en tidsaspekt och den geografiska avgränsningen. Med andra ord att vi har våra specifika inklusions- och exklusionskriterier för att besvara frågeställningarna, det påverkar huruvida resultatet av studien är generaliserbart för andra kontexter mer än ur media och genusperspektiv nationellt mellan specifika år. Däremot har vi genom studiens gång varit noggranna med att dokumentera vårt tillvägagångssätt och redogöra för detta. Med andra ord genom vilka metoder studien har producerats för att uppsatsen ska ha hög transparens (a.a 2015).

Fairclough skiljer sig från andra diskursanalytiker vilket kan medföra att analysen av diskurser kan påverkas. Kritisk diskursanalys används ofta som enbart textanalys Fairclough anser att enbart textanalys är otillräcklig. Faircloughs tredimensionella modell är en tvärvetenskaplig modell; den kombinerar tre analysverktyg för att studera konsumtion och produktion av text. Med andra ord hur diskurs konstrueras och konstruerar. Detta har varit till hjälp vid analys av text för att vidare förstå eventuella konsekvenser av diskurser i den sociala praktiken (Winther Jørgensen & Philips 2000).

I analysen av det empiriska materialet har vi använt oss av modalitet för att titta närmre på hur uttalanden och argument presenteras i artiklarna. Detta med anledning av att textförfattarnas säkerhet kan påverka konstruktionen av kvinnor med depression och dess förklaringar (Winther Jørgensen & Philips 2000).

Transitiviteten har varit ett analysverktyg som synliggjort hur språkbruk kan påverka konstruktionen av kvinnor och depression utifrån hur de presenteras i media. Eftersom syftet med denna studie var att undersöka hur media framställer kvinnor i förhållande till depression är det av värde att upptäcka huruvida kvinnor får en direkt anknytning till sjukdomen. Detta gav oss också möjlighet att se hur media använde sig språket, om de utelämnade en agent och framställde depressiva kvinnor som ett naturligt fenomen. Där kvinnor presenteras som en riskgrupp, av natur och biologi eller individualiserat hälsoansvar, kunde vi genom transitivitet analysera om media fick kvinnors depression att framstå som ett naturligt fenomen (Winther Jørgensen & Philips 2000).

Det har underlättat för studien att mängden sökträffar på både det vetenskapliga och empiriska materialet varit stort. Att det finns en stor mängd forskning på området, framförallt genus, har varit en underlättande faktor för att förstå diskurser. Vi valde att analysera två kvällstidningar samt en dagstidning. Detta på grund av att vi ville få en bredare infallsvinkel över medias framställning av kvinnor i relation till depression. När vi analyserat studiens texter både det vetenskapliga och empiriska materialet tematiserade vi dess innehåll för att knyta an dessa till våra frågeställningar och vårt syfte. Att urskilja teman för hur media konstruerar kvinnor i relation till depression har varit ett kodningsverktyg för att analysera om, och i så fall hur eller vilka, konsekvenser detta kan skapa för samhället utifrån ett omfattande genusperspektiv. Detta ledde till en insikt för hur våra teman och frågeställningar korrelerade med varandra. Vi kunde bland annat genom kodningsprocessen också urskilja att symtomatologin för depression framställs som feminin i media. Genom dessa teman kunde vi urskilja diskurser som sedan presenterades i resultat och analyskapitlet.

SLUTSATS

Media skapar diskurser vilka upprätthåller rådande maktstrukturer när kvinnor representeras som deprimerade eller löper risk att drabbas av depression i högre utsträckning än män. Kvinnors överrepresentation handlar om genusstrukturer och upprätthållandet av diskurser i media utifrån en kvinnlig symtomatologi. Med andra ord hur media reproducerar och upprätthåller rådande diskurser för framställningen av kvinnors depression vilket har koppling till genusteorin samt socialkonstruktivismen. Därför finns det ett behov av ökad genusmedvetenhet

vilket synliggjorts genom kritisk diskursanalys. Detta kan medföra att maktstrukturer och stereotyper i form av genusetiketter synliggörs. Genom en ökad genusmedvetenhet kan samhällets bild av vem som drabbas av depression och symtomatologin för denna förändras. Diagnoser tenderar att påverkas av sociokulturella faktorer, inte minst i det kliniska arbetet eftersom kvinnor är överrepresenterade för diagnosen depression. Detta trots att män är överrepresenterade för suicid. Med andra ord skapar och upprätthåller media en diskurs om depression som av kvinnlig karaktär.

Genom denna studie skildras cykeln som diskurser konstruerar vilket gör ämnet relevant ur en socialpsykiatrisk kontext. Vi är medvetna om att resultatet inte är generaliserbart då det dels krävs ytterligare studier för att titta på samband mellan framställningen av kvinnors depression i relation till genus. Men även då diskurser förändras över tid. Trots detta visar vår studie ett ökat behov av genusmedvetenhet utifrån hur media framställer kvinnors depression och vilka konsekvenser detta medför.

REFERENSER

American Psychiatric Association, (2014) MINI-D5: diagnostiska kriterier enligt DSM 5. Stockholm: Pilgrim press. Svensk översättning: Jörgen Herlofsson.

Barmark M, Djurfeldt G, (2015) Statistisk verktyglåda 0: att förstå och förändra världen med siffror. Lund: Studentlitteratur.

Bengts C, Hammarström A, (2004) *Könskonstruktioner av sjuklighet – Exemplet depression* I Hovelius B, Johansson E.E (Red) *Kropp och genus i medicinen*. Lund: Studentlitteratur. s. 267–273

Blennow I, (2004) *Det osynliga könet inom psykiatrin*. I Hovelius B, Johansson E.E (red) *Kropp och genus i medicinen*. Lund: Studentlitteratur. s. 259–265

Bolander E, Fejes A, (2009) *Diskursanalys I: Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber AB.

Collins, L. Rebecca, (2011). Content Analysis of Gender Roles in Media: Where Are We Now and Where Should We Go?. Springer Science and Business Media, nr.64, 2011.

Danielsson U, (2010) *Träffad av blixten eller långsam kvävning – genuskodade uttryck för depression i en primärvårdskontext*. ><http://umu.diva-portal.org>< PDF (2020-03-17)

Danielsson U, Johansson E.E (2004) *Depressionernas genusuttryck – stämmor mellan gråt och skrik*. I Hovelius B, Johansson E.E (red) *Kropp och genus i medicinen*. Lund: Studentlitteratur. s. 275–283

Fairclough N, (2003) *Analyzing discourse: textual analysis for social research*. London: Routledge. Database: Malmö University Library Catalogue.

Hammarström A, (2005) *Genusperspektiv på medicinen – två decenniers utveckling av medvetenheten om kön och genus inom medicinsk forskning och praktik*. ><http://www.uka.se>< PDF (2020-04-29)

Helgesson G, (2015). *Forskningsetik*. Lund: Studentlitteratur.

Helman C-G, (2007) *Culture, Health and Illness – fifth edition*. US: CRC Press Taylor & Francis Group.

Hirdman Y, (2001) *Genus: Om det stabila föränderliga former*. Lund: Wallin & Dalholm Boktryckeri AB.

Kaspersen L-B, (2007) *Globaliseringsteorier I: Andersen & Kaspersen (Red) Klassisk och modern samhällsteori* (upplaga 3:1) Studentlitteratur. s. 429 – 447.

Magnusson E, (2003) *Genusforskning inom psykologin – bidrag till psykologisk teori och praktik*. ><http://www.uka.se>< PDF (2020-04-29)

- Magnusson E, Mareck J, (2010) *Genus och kultur i psykologi: teorier och tillämpningar*. Natur & Kultur: Stockholm.
- Lykke N, (2009) *Genusforskning – en guide till feministisk teori, metodologi och skrift*. Stockholm: Liber AB.
- Roosvall A, Widerstedt K, (2015) *Medier och intersektionalitet I: Hirdman & Kleinberg (Red) Mediers känsla för kön – Feministisk medieforskning*. Författarna och Nordicom. Taberg Media Group AB. s. 35–53
- Ross K, (2010) *Gendered media – Women, Men, and Identity Politics*. Rowman & Littlefield Publishers, Inc
- Socialstyrelsen, (2019) *Folkhälsans utveckling. Årsrapport 2019*.
><http://www.socialstyrelsen.se>< PDF (2020-04-29)
- Socialstyrelsen, (2019) *Kodning inom psykiatrin*.
><https://www.socialstyrelsen.se>< HTML (2020-04-29)
- Statistiska centralbyrån, (2019) *Nedsatt psykiskt välbefinnande efter ålder 2018*.
><http://www.scb.se>< HTML (2020-04-06)
- Strömbäck M, (2014) *Skapa rum. Ung femininitet, kroppslighet och psykisk ohälsa – genusmedveten och hälsofrämjande intervention*. ><http://umu.diva-portal.org>< PDF (2020-03-17)
- Vetenskapsrådet, (2002) *Forskningsetiska principer - inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Tryck: Elanders Gotab.
- Widerberg K, (2007) *Kön och samhälle I: Andersen & Kaspersen (Red) Klassisk och modern samhällsteori* (upplaga 3:1) Studentlitteratur. s. 449 – 468.
- Winther – Jørgensen M, Phillips L, (2002) *Discourse Analysis as Theory and Method*. London: Sage Publications.
- Winther – Jørgensen M, Phillips L, (2000) *Diskursanalys – som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur AB Lund.
- World Health Organization, (2017) *Depression and Other Common Mental Disorders*. ><https://www.who.int/>< PDF (2020-04-14)

BILAGA

Aftonbladet, (2017) Allt fler blir deprimerade – Särskilt bland unga.

Bax M, (2013) Depressioner kan starta i livmodern. *Expressen Hälsoliv*

Falk F, (2018) Forskarna: Kvinnors hjärnor är mer aktiva än mäns. *Expressen Hälsoliv*

Hälsoliv, (2018) Studie: Så snabbt blir du deppig av att sluta träna. *Expressen*

Hälsoliv, (2017) Ny forskning: Kvinnors hjärnor mer aktiva än mäns. *Expressen*

Lagercrantz V, (2014) Byt ut maten som gör dig deppig – 10 tips. *Expressen Hälsoliv*

Lindenfors P, (2019) Därför är det lättare att bli äcklad än nöjd. *Svenska Dagbladet*.

Mölstad M, (2015) Kvinnor och vin – En magisk kombination. *Svenska Dagbladet*

Prage N, (2015) Depression - 8 tecken du ska se upp med. *Expressen Hälsoliv*.

Pozar I, Rapp J, Veckorevyn, (2019) Kvinnor med psykisk ohälsa känner lägst förtroende för vården. *Aftonbladet*

Schulz M, (2014) Sluta deppa – Ta en tonfiskmacka istället. *Expressen Hälsoliv*

Thomasson C, (2020) 6 typer av depression och hur du lindrar. *Expressen Hälsoliv*.

Thomasson C, (2018) Kvinnor som sover länge har ökad risk att bli deprimerade. *Expressen Hälsoliv*